

Szczecin

INFORMATOR

DLA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

MIASTO SZCZECIN

INFORMATOR

DLA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

MIASTO SZCZECIN

Spis treści

1.	Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych.....	6
2.	Dostępność Urzędu Miasta Szczecin dla osób ze szczególnymi potrzebami	7
2.1.	Budynek Urzędu Miasta przy pl. Armii Krajowej 1 w Szczecinie.....	8
2.1.1.	Przystosowanie dla osób z obniżoną sprawnością ruchową	8
2.1.2.	Przystosowanie dla osób z dysfunkcją narządu wzroku.....	9
2.1.3.	Przystosowanie dla osób z dysfunkcją narządu słuchu	9
2.2.	Filia Urzędu Miasta Szczecin przy ul. Rydła 39-40 w Szczecinie	10
2.2.1.	Przystosowanie dla osób z obniżoną sprawnością ruchową	10
2.2.2.	Przystosowanie dla osób z dysfunkcją narządu wzroku i słuchu.....	10
3.	Uzyskanie stopnia niepełnosprawności	10
4.	Legitymacja osoby niepełnosprawnej.....	13
5.	Renta socjalna	13
6.	Sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze, wyroby medyczne.....	15
6.1.	Zapotrzebowanie na wyroby medyczne	15
6.2.	Sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze z PFRON	16
7.	Wypożyczalnie i sklepy sprzętu rehabilitacyjnego	17
8.	Likwidacja barier	20
9.	Turnusy rehabilitacyjne.....	21
10.	Sanatoria	22
11.	Ośrodki rehabilitacyjne działające na terenie Miasta Szczecin.....	23
12.	Ośrodki opieki długoterminowej.....	24
13.	Organizacje pozarządowe działające na rzecz osób z niepełnosprawnościami.....	25
14.	Wykaz jednostek i innych podmiotów działających na rzecz osób z niepełnosprawnościami	29
15.	Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej.....	32
16.	Sport osób z niepełnosprawnościami	33
17.	Ulgi i przywileje	34
17.1.	Karta parkingowa	34
17.2.	Strefa płatnego parkowania	36
17.3.	Wjazd na cmentarz centralny.....	38
17.4.	Przejazdy środkami komunikacji miejskiej w Szczecinie	39
17.5.	Przejazdy środkami komunikacji publicznej (PKP).....	41
17.6.	Specjalistyczny transport osób z niepełnosprawnościami	44
17.7.	Zwolnienia w opłatach za abonament radiowo-telewizyjny	45
17.8.	Przydział lokali z mieszkaniowego zasobu Gminy Miasto Szczecin	46
17.9.	Zamiana zajmowanego lokalu komunalnego w ramach pomocy w zakresie poprawy warunków mieszkaniowych	46
17.10.	Zwolnienie z opłat związanych z czynszem najmu lub dzierżawy	47

18.	Praca	47
18.1.	Rejestracja w Powiatowym Urzędzie Pracy	47
18.2.	Formy pomocy skierowane do osób z niepełnosprawnościami realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Szczecinie i finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	49
18.2.1.	Dotacja dla osoby z niepełnosprawnością na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na podjęcie działalności w formie spółdzielni socjalnej.....	49
18.2.2.	Szkolenie indywidualne	50
18.2.3.	Studia podyplomowe	50
18.3.	Formy pomocy skierowane do pracodawców realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Szczecinie i finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.....	51
18.3.1.	Zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby z niepełnosprawnością.....	51
18.3.2.	Zwrot kosztów przystosowania stanowiska pracy dla osoby z niepełnosprawnością	51
18.3.3.	Zwrot kosztów zatrudnienia pracownika pomagającego pracownikowi z niepełnosprawnością w pracy.....	52
18.3.4.	Zwrot kosztów szkolenia pracownika z niepełnosprawnością	53
18.3.5.	Staż do 6 lub 12 miesięcy.....	54
18.3.6.	Utworzenie w spółdzielni socjalnej środków stanowiska pracy i finansowanie kosztów wynagrodzenia osób z niepełnosprawnościami	54
18.4.	Czas pracy i urlopy.....	55
18.5.	Zakłady pracy chronionej i spółdzielnie socjalne na terenie miasta Szczecin.....	56
19.	System Obsługi Wsparcia SOW.....	56
19.1.	Jak założyć konto w SOW, logowanie, składanie wniosków	56
19.2.	Dostępność zadań zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej w SOW	57
19.3.	Program Aktywny Samorząd.....	58
19.4.	Samodzielność- Aktywność- Mobilność.....	59
20.	Szkolnictwo	60
20.1.	Wykaz Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych.....	61
20.2.	Wykaz szkół i placówek specjalnych.....	61
21.	Świadczenia rodzinne i opiekuńcze	63
21.1.	Zasiłek rodzinny.....	63
21.2.	Świadczenie pielęgnacyjne	65
21.3.	Zasiłek pielęgnacyjny.....	67
21.4.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	68
22.	Specjalistyczne usługi opiekuńcze MOPR.....	68
23.	Centrum Informacyjno - Doradcze dla osób z niepełnosprawnością (CIDON).....	69

1. Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych

Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych jest pierwszym wiążącym dokumentem międzynarodowym dotyczącym praw człowieka, który odnosi się konkretnie do niepełnosprawności. Konwencja przyjęta została przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych 13 grudnia 2006 roku, ratyfikacja Konwencji przez Polskę miała miejsce 6 września 2012 r.

Celem Konwencji jest „popieranie, ochrona i zapewnienie pełnego i równego korzystania ze wszystkich praw człowieka i podstawowych wolności przez wszystkie osoby niepełnosprawne oraz popieranie poszanowania ich przyrodzonej godności”.

W preambule konwencji, między innymi:

- uznaje dyskryminację ze względu na niepełnosprawność za pogwałcenie godności i wartości człowieka oraz stwierdza, że osoby z niepełnosprawnościami, szczególnie kobiety i dziewczęta, są często narażone na wieloraką lub wzmocnioną dyskryminację,
- uznaje, że niepełnosprawność to wynik oddziaływania pomiędzy osobami z dysfunkcjami, a barierami wynikającymi z postaw i środowiska, co utrudnia pełny udział w życiu społecznym, na równi z innymi osobami,
- podkreśla znaczenie, jakie dla osób z niepełnosprawnościami ma ich samodzielność i niezależność, a także znaczenie, jakie ma dostępność środowiska fizycznego, społecznego, gospodarczego i kulturalnego, opieki zdrowotnej, edukacji, informacji i komunikacji.

Pojęcie „osoby niepełnosprawne” (art. 1 Konwencji) obejmuje osoby, które mają długotrwale naruszoną sprawność fizyczną, umysłową, intelektualną lub w zakresie zmysłów co może, w oddziaływaniu z różnymi barierami, utrudniać im pełny i skuteczny udział w życiu społecznym, na zasadzie równości z innymi osobami.

Konwencja zawiera przepisy:

- zakazujące dyskryminowania osób z niepełnosprawnościami,
- nakazujące tworzenie warunków korzystania z praw na zasadzie równości z innymi osobami,
- nakazujące wprowadzenie rozwiązań specjalnie adresowanych do osób z niepełnosprawnościami, odpowiednio do rodzaju zagadnienia.

Do najważniejszych postanowień konwencji należą:

- zakaz bezprawnego i samowolnego pozbawiania wolności, wolność od tortur lub okrutnego, nieludzkiego albo poniżającego traktowania lub karania, zakaz poddawania, bez swobodnie wyrażonej zgody, eksperymentom medycznym lub naukowym,

- wolność wypowiedzenia się i wyrażania opinii oraz dostęp do informacji,
- gwarancje praw politycznych, w tym w celu zagwarantowania udziału w życiu politycznym i publicznym,
- zapewnienie dostępu do środowiska fizycznego, środków transportu, informacji i komunikacji, innych urządzeń i usług powszechnie zapewnianych,
- prowadzenie życia samodzielnie i przy włączeniu w społeczeństwo,
- zakaz samowolnej lub bezprawnej ingerencji w życie prywatne, rodzinne, dom lub korespondencję, innego typu komunikację,
- poszanowanie domu i rodziny: zakaz dyskryminacji we wszystkich sprawach dotyczących małżeństwa, rodziny, rodzicielstwa, adopcji, prawo do zawarcia małżeństwa i założenia rodziny, podejmowania decyzji o liczbie i czasie urodzenia dzieci, dostęp do informacji dotyczących prokreacji i planowania rodziny, odpowiednia pomoc w wykonywaniu obowiązków związanych z wychowaniem dzieci,
- prawo do edukacji na wszystkich poziomach, stworzenie włączającego systemu kształcenia, umożliwiającego integrację dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami na wszystkich poziomach edukacji,
- prawo osiągnięcia najwyższego możliwego poziomu stanu zdrowia, gwarantowanie opieki zdrowotnej w takim samym zakresie i takiej samej jakości, jak innym osobom,
- rehabilitacja: podejmowanie odpowiednich środków w celu umożliwienia uzyskania i utrzymania możliwie pełnych zdolności fizycznych, intelektualnych, społecznych i zawodowych oraz pełnej integracji,
- prawo do pracy, w tym do możliwości zarabiania na życie poprzez pracę swobodnie wybraną, w otwartym, integracyjnym i dostępnym środowisku pracy, wprowadzanie racjonalnych usprawnień w miejscu pracy,
- zapewnienie odpowiednich warunków życia i ochrony socjalnej,
- podejmowanie działań w celu zapewnienia dostępu do wszelkich form działalności w dziedzinie kultury, rozwoju i wykorzystania potencjału twórczego, artystycznego i intelektualnego, wspieranie uznania tożsamości kulturowej i językowej osób z niepełnosprawnościami, w tym języków migowych i kultury osób niesłyszących, tworzenie warunków korzystania z wypoczynku i uprawiania sportu.

2. Dostępność Urzędu Miasta Szczecin dla osób ze szczególnymi potrzebami

Urząd Miasta Szczecin znajduje się w dwóch budynkach. Główna siedziba znajduje się w budynku przy placu Armii Krajowej 1, a Filia Urzędu Miasta przy ul. Rydla 39-40 w Szczecinie.

W przypadku braku zapewnienia dostępności usług oferowanych przez Gminę Miasto Szczecin (świadczonych przez Urząd Miasta Szczecin oraz jednostki miasta np. przedszkole, szkoła, instytucje kultury), można zgłosić ten fakt do Koordynatora ds. dostępności za pośrednictwem:

- poczty elektronicznej: dostepnosc@um.szczecin.pl, telefonu: 91 480 20 70,
- osobiście w pokoju 278 (lewe skrzydło budynku przy placu Armii Krajowej 1, II piętro).

2.1. Budynek Urzędu Miasta przy pl. Armii Krajowej 1 w Szczecinie

Budynek urzędu jest dostosowany do potrzeb osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności. Praca urzędu jest tak zorganizowana, aby większość spraw była załatwiana w jednym miejscu. To miejsce to Sala Obsługi Interesantów, która znajduje się w prawym skrzydle budynku.

Przy urzędzie wyznaczonych jest jedenaście miejsc postojowych dla osób z niepełnosprawnościami.

Lista miejsc parkingowych dla osób z niepełnosprawnościami:

- Na placu Armii Krajowej 1 są wyznaczone trzy miejsca parkingowe, położone bezpośrednio przy prawym skrzydle budynku oraz cztery miejsca parkingowe naprzeciwko głównego wejścia do urzędu.
- Na ulicy Odrowąża 1 są dwa miejsca parkingowe bezpośrednio przy wejściu do budynku urzędu.
- Na ulicy Szymanowskiego są dwa miejsca parkingowe na terenie przylegającym do głównego budynku urzędu bezpośrednio przy bramie prowadzącej na Jasne Błonia.

Ponadto blisko urzędu wyznaczono miejsca parkingowe dla osób z niepełnosprawnościami, rodzica z dzieckiem do lat 3 oraz dla kobiety w ciąży.

Na placu Armii Krajowej jest jedno miejsce parkingowe dla kobiety w ciąży, wyznaczone naprzeciwko głównego wejścia do urzędu (jadąc od ulicy Szymanowskiego) oraz jedno miejsce parkingowe dla pojazdu rodzica z dzieckiem do lat 3 na terenie przylegającym bezpośrednio do prawego skrzydła urzędu.

Dodatkowe miejsca dla osób z niepełnosprawnościami zlokalizowane są: na ulicy Szymanowskiego po obu stronach pieszego wyjścia z Jasnych Błoni, jedno miejsce przy wejściu na Jasne Błonia, jedno miejsce przy ulicy Felczaka 18 B, dwa miejsca na rogu ulic Felczaka i Odrowąża oraz jedno miejsce na rogu ulic Odrowąża i Szymanowskiego.

2.1.1. Przystosowanie dla osób z obniżoną sprawnością ruchową

- Przy czterech wejściach do budynku znajdują się pochylnie wyposażone w poręcze.
- Drzwi wejściowe do dwóch skrzydeł budynku, gdzie załatwia się najwięcej spraw, otwierają się automatycznie.

- W budynku znajduje się pięć platform/podnośników schodowych obsługiwanych przez pracowników urzędu.
- W budynku znajdują się cztery dźwigi osobowe o wymiarach i wyposażeniu umożliwiającym przemieszczanie się osobie na wózku.
- W Sali Obsługi Interesantów znajduje się sześć stanowisk z obniżonym blatem, dedykowanych osobom poruszającym się na wózkach.
- W Sali Obsługi Interesantów oraz na wyższych kondygnacjach budynku znajdują się toalety dostosowane do potrzeb osób z ograniczoną sprawnością ruchową.

2.1.2. Przystosowanie dla osób z dysfunkcją narządu wzroku

- Przy wejściu do budynku od strony Sali Obsługi Interesantów umieszczono tablicę informującą o godzinach pracy urzędu w alfabecie Braile'a.
- Od wejścia do budynku do Sali Obsługi Interesantów prowadzi ścieżka dotykowa.
- Przed wejściem na Salę Obsługi Interesantów umieszczono interaktywną tablicę informacyjną z napisami w alfabecie Braile'a i systemem informacji głosowej.
- W Sali Obsługi Interesantów znajduje się stanowisko wyposażone w powiększalnik umożliwiający odczytywanie dokumentów przez osoby słabowidzące.
- W Sali Obsługi Interesantów zamontowano system informacji głosowej, informujący o bieżącej dostępności stanowisk do załatwiania spraw.
- Krawędzie pierwszego i ostatniego biegu schodów są oznaczone poprzez naklejenie kontrastowej taśmy w żółto-czarne pasy.
- Panele przywołujące windy otoczone są kontrastową, żółtą taśmą.
- We wszystkich windach przyciski oznakowane są w alfabecie Brail'a, dwie windy wyposażone są w system informacji głosowej.

2.1.3. Przystosowanie dla osób z dysfunkcją narządu słuchu

- W Sali Obsługi Interesantów zamontowano system informacji wizualnej, informujący o bieżącej dostępności stanowisk do załatwiania spraw.
- Informator dla osób z wadą słuchu - gdzie kierować się w budynku Urzędu Miasta Szczecin oraz 30 najczęściej stosowanych procedur załatwiania spraw zostało przetłumaczonych na język migowy i opublikowanych na stronie internetowej urzędu https://eurzad.szczecin.pl/chapter_51179.asp.

- Kilku pracowników urzędu jest przeszkolonych i posługuje się językiem migowym.

W przypadku doświadczania trwałych lub okresowych trudności w komunikowaniu się można kontaktować się z Urzędem Miasta Szczecin za pośrednictwem:

- poczty elektronicznej: boi@um.szczecin.pl, faxu: 91 424 53 22,
- lub osobiście - Informacja Urzędu Miasta Szczecin (prawe skrzydło budynku)

Proste sprawy urzędowe załatwiane są bezpośrednio przez pracowników Urzędu posługujących się językiem migowym. Załatwienie takiej sprawy nie wymaga wcześniejszego zgłoszenia. W sprawach szczególnie skomplikowanych, wskazane jest zgłoszenie chęci skorzystania z pomocy tłumacza języka migowego co najmniej na 3 dni robocze przed tym zdarzeniem, z wyłączeniem sytuacji nagłych. Usługa jest bezpłatna dla Interesanta będącego osobą z niepełnosprawnością w rozumieniu ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

2.2. Filia Urzędu Miasta Szczecin przy ul. Rydla 39-40 w Szczecinie

Filia Urzędu Miasta Szczecin mieści się w budynku parterowym. Jest dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową. W bezpośrednim sąsiedztwie obiektu wyznaczono miejsce parkingowe dla osoby z niepełnosprawnością.

2.2.1. Przystosowanie dla osób z obniżoną sprawnością ruchową

- Przy wejściu do budynku znajduje się podjazd wyposażony w odpowiednie poręcze.
- W Sali Obsługi Interesantów usytuowane jest stanowisko z obniżonym blatem dedykowane osobom poruszającym się na wózkach.
- W budynku znajdują się toalety dostosowane do potrzeb osób z ograniczoną sprawnością ruchową.

2.2.2. Przystosowanie dla osób z dysfunkcją narządu wzroku i słuchu

- Sala Obsługi Interesantów wyposażona jest w system informacji wizualnej i głosowej.
- Kilku pracowników wykonujących pracę w filii posługuje się językiem migowym.
- W Urzędzie Miasta Szczecin brak jest usługi tłumacza języka migowego realizowanej za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej.

3. Uzyskanie stopnia niepełnosprawności

Zgodnie z Ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych osobą z niepełnosprawnością jest osoba, której sprawność fizyczna, psychiczna lub umysłowa trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia życie codzienne, naukę, pracę oraz pełnienie ról społecznych, zgodnie z normami prawnymi i zwyczajowymi.

Obecnie obowiązują dwa rodzaje orzecznictwa, regulowane odrębnymi ustawami i prowadzone przez różne instytucje:

1) do celów rentowych – orzecznictwo rentowe prowadzone przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (ZUS) – związane ze świadczeniami rentowymi.

Wnioski można otrzymać i złożyć w:

- Zakład Ubezpieczeń Społecznych, ul. Matejki 22, 70-530 Szczecin, tel.: 91 459 60 00
- Centrum Obsługi Telefonicznej ZUS (COT) od poniedziałku do piątku w godz. 7.00-18.00 tel.: 22 560 16 00 e-mail: cot@zus.pl
- elektronicznie na stronie: <https://www.zus.pl/pue>

Orzecznictwo rentowe prowadzą także, oprócz ZUS, inne instytucje orzecznicze: komisja lekarska Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS); komisje lekarskie podległe (Ministerstwu Obrony Narodowej (MON) lub Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji (MSWiA).

2) do celów pozarentowych – orzecznictwo pozarentowe prowadzone przez Zespoły do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności – dotyczące uprawnień i ulg.

Posiadanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności lub orzeczenia wydanego przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności umożliwia korzystanie z następujących form pomocy, bądź uprawnień w zależności od wskazań zawartych w orzeczeniu o niepełnosprawności bądź stopniu niepełnosprawności:

- korzystania z ulg, np. podatkowych, komunikacyjnych, zwolnienia z opłat radiowo-telewizyjnych (na podstawie odrębnych przepisów),
- korzystania z usług socjalnych i opiekuńczych,
- uprawnienia do przyznania zasiłku pielęgnacyjnego,
- uprawnienia do niestosowania się do niektórych znaków drogowych,
- prawa do zamieszkiwania w osobnym pokoju,
- rehabilitacji społecznej, zawodowej,
- pomocy społecznej.

Aby uzyskać orzeczenie o stopniu niepełnosprawności lub orzeczenie o niepełnosprawności dziecka do 16 roku życia należy złożyć wniosek w:

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, ul. Starzyńskiego 2, Szczecin, pok. 415 (III piętro), tel. 91 48 85 379, (sekretariat w godz. 8.00-14.30, pon. 8.00-15.00)

Wnioski dostępne są w:

- siedzibie Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności
- lub na stronach internetowych: www.szczecin.eu > (na górze) > > uzyskanie stopnia niepełnosprawności

Do wniosku należy dołączyć:

- oryginał zaświadczenia o stanie zdrowia (zaświadczenie ważne jest 30 dni od daty wypełnienia przez lekarza),
- kopie dokumentacji medycznej dotyczącej schorzeń, np. karty informacyjne leczenia szpitalnego, konsultacje specjalistyczne, opisy zdjęć RTG, EKG, EEG,
- w przypadku gdy osoba posiada orzeczenie innego organu tzn. ZUS, KRUS, MSWiA również kopię tego orzeczenia.

W przypadku braku możliwości osobistego zgłoszenia się na Komisję Lekarską należy dodatkowo dostarczyć zaświadczenie lekarskie o przyczynie niemożności uczestniczenia.

Istnieją trzy stopnie niepełnosprawności :

Orzeczenia Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności	Orzeczenia lekarza orzecznika ZUS	Orzeczenia Komisji Inwalidztwa i Zatrudnienia (wydawane do 31 sierpnia 1997 r.)	Orzeczenia Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego
Stopień ZNACZNY	całkowita niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji	I grupa inwalidzka	stała lub długotrwała niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym oraz prawo do zasiłku pielęgnacyjnego
Stopień UMIARKOWANY	całkowita niezdolność do pracy	II grupa inwalidzka	x
Stopień LEKKI	częściowa niezdolność do pracy	III grupa inwalidzka	pozostałe

Orzeczenia wydane przez komisje lekarskie MON, MSWiA i KRUS po 1 stycznia 1998 nie stanowią podstawy do zaliczenia do osób z niepełnosprawnościami. Te osoby, jeśli chcą być traktowane jako osoby z niepełnosprawnościami w rozumieniu ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej, powinny wystąpić z wnioskiem do Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności, w celu uzyskania stopnia niepełnosprawności.

4. Legitymacja osoby niepełnosprawnej

Orzeczenie o stopniu niepełnosprawności lub orzeczenie o niepełnosprawności jest podstawą do przyznania ulg i uprawnień przysługujących osobom z niepełnosprawnościami na podstawie odrębnych przepisów. Potwierdzeniem posiadania orzeczenia jest legitymacja osoby niepełnosprawnej.

Legitymacja upoważnia do korzystania z ulg i uprawnień na podstawie odrębnych przepisów. Legitymację może uzyskać tylko i wyłącznie osoba posiadająca orzeczenie wydane przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności.

Wniosek o wydanie legitymacji należy złożyć do:

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności
ul. Starzyńskiego 2, Szczecin, pok. 415 (III piętro), tel. 91 48 85 379
(sekretariat w godz. 8.00–14.30, pon. 8.00–15.00)

Do wniosku należy dołączyć:

- 1 zdjęcie o wymiarach 35x45 mm (jak do dowodu osobistego),
- kopię orzeczenia o stopniu niepełnosprawności (oryginał orzeczenia należy przedłożyć do wglądu)

Druk wniosku można uzyskać:

- w siedzibie Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności
  - na stronie internetowej: www.szczecin.eu > (na górze) > > ulgi i przywileje
- Legitymacja jest bezpłatna. Wydanie jej duplikatu kosztuje 15 złotych.

5. Renta socjalna

Zadania związane z przyznawaniem i wypłatą renty socjalnej realizuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Rentę socjalną można otrzymać, gdy spełni się oba poniższe warunki:

- a) pełnoletność (ukończenie 18 lat, lub wyjście za mąż po ukończeniu 16 lat)
- b) całkowita niezdolność do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało:
  - przed ukończeniem 18 lat,
  - w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej – przed ukończeniem 25 lat,
  - w trakcie kształcenia w szkole doktorskiej, studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

Całkowitą niezdolność do pracy i przewidywany okres jej trwania ustala lekarz orzecznik ZUS lub komisja lekarska ZUS. Całkowita niezdolność do pracy oznacza utratę zdolności do wykonywania pracy. Przy ocenie prawa do renty socjalnej brane jest pod uwagę, czy całkowita niezdolność do pracy jest skutkiem naruszenia sprawności

organizmu, które powstało, przed osiągnięciem pełnoletniości lub w trakcie nauki (w wymienionych wyżej okresach).

Rentę socjalną można przyznać:

- na stałe – jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest trwała;
- na określony czas – jeśli całkowita niezdolność do pracy jest okresowa.

Zwykle lekarz orzecznik ZUS lub komisja lekarska ZUS orzeka niezdolność do pracy na maksymalnie 5 lat. Jeżeli jednak według wiedzy medycznej nie ma rokowań na odzyskanie zdolności do pracy przed upływem tego okresu, lekarz albo komisja może orzec niezdolność do pracy na dłuższy czas.

Można uzyskać prawo do renty socjalnej i pobierać ją także wtedy, gdy posiada się polskie obywatelstwo i czasowo przebywa za granicą.

Decyzję w sprawie renty socjalnej wydaje i świadczenie to wypłaca właściwa jednostka organizacyjna ZUS. Rentę socjalną przyznaje się na wniosek złożony przez zainteresowanego lub jego przedstawiciela ustawowego.

Wniosek należy złożyć w:

- Zakład Ubezpieczeń Społecznych, ul. Matejki 22, Szczecin
  - Zakład Ubezpieczeń Społecznych, ul. Andre Citroëna 2, Szczecin, tel.: 91 459 60 00
- Centrum Obsługi Telefonicznej ZUS (COT),
od poniedziałku do piątku w godz. 7.00–18.00:
tel.: 22 560 16 00, e-mail: cot@zus.pl
- lub elektronicznie na stronie: <https://www.zus.pl/pue>

Taką rentę mogą także wypłacać inne organy emerytalno-rentowe, np. Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS). Podstawą prawną do przyznania i wypłaty tego świadczenia jest ustawa z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej.

Do wniosku należy dołączyć:

- zaświadczenie o stanie zdrowia (OL-9) (zaświadczenie powinno być wystawione przez lekarza prowadzącego nie wcześniej niż miesiąc przed dniem złożenia wniosku);
- inną dokumentację medyczną, która może potwierdzić stan zdrowia (np. wyniki badań albo karty z leczenia szpitalnego); można dołączyć informację na przygotowanym przez ZUS druku OL-9A.

Renta socjalna nie przysługuje w przypadku:

- ustalenia prawa do emerytury, uposażenia w stanie spoczynku, renty z tytułu niezdolności do pracy, renty inwalidzkiej, renty strukturalnej, świadczenia przedemerytalnego, zasiłku przedemerytalnego albo nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego;
- pobierania świadczenia o charakterze rentowym z instytucji zagranicznej;
- tymczasowego aresztowania albo odbywania kary pozbawienia wolności (chyba że kara pozbawienia wolności odbywana jest w systemie dozoru elektronicznego lub w przypadku osoby samotnie gospodarującej i nieposiadającej innego przychodu ani prawa do renty rodzinnej, a będącej właścicielem lub najemcom mieszkania);
- ustalenia prawa do polskiej renty rodzinnej (lub części tej renty) w wysokości przekraczającej 200% najniższej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy;
- właściciela lub posiadacza (samoistnego albo zależnego) nieruchomości rolnej, w rozumieniu Kodeksu cywilnego, o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 5 ha przeliczeniowych lub udziału w takiej nieruchomości.

Prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy zostanie zawieszona albo zostanie zmniejszona jego wysokość, w przypadku osiągnięcia dodatkowego przychodu z działalności, od której składki na ubezpieczenia społeczne są obowiązkowe.

Należy zawiadomić ZUS w przypadku podjęcia jakiejkolwiek działalności objętej obowiązkiem ubezpieczeń społecznych. Należy także poinformować ZUS o wysokości przychodu osiągniętego z tytułu tej działalności.

Jeżeli przychód:

- nie przekroczy 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy – renta zostanie wypłacona w pełnej wysokości,
- przekroczy 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, ale nie przekroczy 130% tego wynagrodzenia – renta zostaje odpowiednio zmniejszona,
- przekroczy 130% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia – wypłata renty zostaje zawieszona.

6. Sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze, wyroby medyczne.

6.1 Zapotrzebowanie na wyroby medyczne

Refundowane przedmioty ortopedyczne lub środki pomocnicze (pieluchomajtki, cewniki, worki do zbiórki moczu itp.) przysługują ubezpieczonym na podstawie zlecenia wystawionego przez lekarza specjalistę upoważnionego do wystawiania

zleceń (podpisana umowa z NFZ). Zlecenie na przedmioty ortopedyczne i środki traci ważność po upływie końcowej daty realizacji zlecenia.

Uprawnienia do danego wyrobu medycznego mogą być potwierdzone w systemie elektronicznym przez lekarza lub inną osobę uprawnioną, która zlecenie wystawia (w przychodni, w szpitalu). Dzięki temu od razu można udać się z potwierdzonym zleceniem do sklepu lub apteki, bez konieczności wizyty w NFZ. Elektroniczny sposób potwierdzania zleceń również umożliwia wystawienie i potwierdzenie niezależnie od miejsca zamieszkania. Jeśli osoba wystawiająca nie zatwierdziła zlecenia elektronicznie, wówczas można je wysłać pocztą tradycyjną lub na adres e-mail (zdjęcie/skan) przedmioty@nfz-szczecin.pl. Pracownik NFZ odeśle pod wskazany adres kod potwierdzonego zlecenia.

Więcej informacji znaleźć na stronie internetowej:

www.nfz-szczecin.pl/8ggj1_zaopatrzenie_w_wyroby_medyczne.htm

6.2 Sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze z PFRON

O refundację ze środków PFRON zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze można starać się dodatkowo w:

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie (MOPR)

Dział Pomocy Osobom z Niepełnosprawnością

ul. Abramowskiego 19, Szczecin, tel. 91 464 61 51

www.mopr.szczecin.pl

Wnioski można pobrać:

- na stronie internetowej MOPR www.mopr.szczecin.pl
- w siedzibie MOPR
- lub złożyć w formie elektronicznej poprzez system SOW <https://sow.pfron.org.pl/>

O refundację zakupionych przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych może ubiegać się osoba:

- z niepełnosprawnością zamieszkująca w Szczecinie,
- która uzyskała limit Narodowego Funduszu Zdrowia na zakup przedmiotu,
- której średni miesięczny dochód (średni miesięczny dochód w rozumieniu przepisów o świadczeniach rodzinnych) obliczony za kwartał poprzedzający miesiąc, w którym składany jest wniosek nie przekroczył:
  - 50% przeciętnego wynagrodzenia (przeciętne wynagrodzenie to wynagrodzenie w gospodarce narodowej w poprzednim kwartale od pierwszego dnia następnego miesiąca po ogłoszeniu przez Prezesa GUS w formie komunikatu w Dzienniku

Urzędowym „Monitor Polski” na podst. art. 20 pkt. 2) ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych) na jednego członka rodziny pozostającego we wspólnym gospodarstwie domowym,

- 65% przeciętnego wynagrodzenia dla osób samotnych.
- która zakupiła przedmiot ortopedyczny i dostarczyła fakturę potwierdzającą dokonany zakup oraz kopię zrealizowanego zlecenia potwierdzoną za zgodność przez świadczeniodawcę realizującego zlecenie
- która nie dokonała zakupu, jeśli dostarczy kopię zlecenia z przyznanym limitem NFZ oraz ofertę cenową z wyszczególnioną ceną nabycia, kwotą opłaconą w ramach ubezpieczenia zdrowotnego i kwotą udziału własnego, oraz terminem realizacji zlecenia od momentu przyjęcia go do realizacji.

Przekroczenie kryterium dochodowego uniemożliwia refundację zakupu.

Dofinansowanie może wynosić maksymalnie do 150% przyznanego przez NFZ limitu.

O dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego może ubiegać się:

- 1) osoba fizyczna prowadzącą działalność gospodarczą, osoba prawna, przedstawiciel jednostki organizacyjnej nie posiadającej osobowości prawnej jeżeli:
  - prowadzi działalność związaną z rehabilitacją osób z niepełnosprawnością przez okres co najmniej 2 lat przed dniem złożenia wniosku,
  - udokumentuje posiadanie środków własnych lub pozyskanych z innych źródeł na sfinansowanie przedsięwzięcia w wysokości nie objętej dofinansowaniem ze środków Funduszu,
  - do dnia 30 listopada roku poprzedzającego realizację zadania złożą wniosek o dofinansowanie – raz w roku
- 2) osoba z niepełnosprawnością – stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności, jeżeli zachodzi potrzeba prowadzenia rehabilitacji w warunkach domowych przy użyciu tego sprzętu, po złożeniu wypełnionego druku wniosku o dofinansowanie, jeżeli nie przekracza ww. kryterium dochodowego.

Dofinansowanie wynosi maksymalnie pięciokrotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, nie więcej niż 80% kosztu sprzętu rehabilitacyjnego.

Uwaga: dofinansowanie nie może obejmować kosztów realizacji zadania poniesionych przed przyznaniem dofinansowania i podpisaniem umowy.

7. Wypożyczalnie i sklepy sprzętu rehabilitacyjnego

1) Ośrodek Wsparcia i Testów w Szczecinie

OWiT Szczecin – Fundacja Promocja Zdrowia, al. Bohaterów Warszawy 27, Szczecin
tel.: 91 831 48 00, kierownik tel.: 721 839 266,
wypożyczalnia tel.: 721 839 225

- 2) Wypożyczalnia sprzętu ortopedycznego i rehabilitacyjnego
Dom Pomocy Społecznej „Dom Kombatanta”
ul. Krucza 17, Szczecin
tel.: 513 516 075
- 3) Wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego SPONDYLUS
ul. Księdza Piotra Ściegiennego 7a, Szczecin
tel.: 665 035 035
- 4) Sklep Medyczny „MED-EL” s.c.
ul. Niemierzyńska 5a, Szczecin
tel.: 91 488 92 29, 91 812 14 91
- 5) Sklep Medyczny Medina
ul. Arkońska 48, Szczecin
tel.: 571 247 602, e-mail: sklep@medina.ifg.pl
- 6) Centrum zaopatrzenie ortopedyczne Płatek
ul. Niemierzyńska 11, Szczecin
tel.: 91 453 99 01, 501 794 794, e-mail: biuro@platek.pl
- 7) ORTOMED
al. 3 Maja 25/27 (Przychodnia Kolejowa), Szczecin
tel.: 91 471 17 02, 601 302 109
e-mail: ortomed_szczecin@poczta.onet.pl
- 8) Beaton Edmund Reduta, Gabinet protetyki słuchu
ul. Rayskiego 40A, Szczecin
tel.: 91 488 48 70, 883 789 843
- 9) Geers Dobry Słuch
Bezpłatna infolinia: 800 133 377, e-mail: info@geers.pl
ul. Milczańska 48, Szczecin, tel.: 91 431 42 40
pl. Żołnierza Polskiego 1/1a, Szczecin, tel.: 91 434 74 00
ul. Bolesława Śmiałego 22, Szczecin, tel.: 91 484 11 89
ul. Łucznicza 64, Szczecin, tel.: 91 311 24 05
ul. Leszczynowa 18/19, Szczecin, tel.: 91 461 31 40
- 10) Otis Protetyka Słuchu Jakub Ziółek
ul. Piłsudskiego 31, Szczecin
tel.: 91 434 28 28, 693 445 895, e-mail: info@otis.com.pl
- 11) Salony medyczne Life+
ul. Narutowicza 13E/8A
tel.: 695 120 986, e-mail: szczecin@life-plus.pl

- 12) „Bart-Med”, Sklep Ortopedyczno-Medyczny
ul. Maksyma Gorkiego 5, Szczecin
tel.: 534 121 282
- 13) Citonet
ul. Rolna 4, Szczecin
tel.: 800 156 037
- 14) Ortomobil
ul. Pocztowa 25, Szczecin
tel. 91 831 46 55
- 15) Medical P.M. Szymańscy
ul. Farna 2, Szczecin
ul. Unii Lubelskiej 1, Szczecin,
tel.: 91 48 91 928
- 16) Ortofach Sp. z o.o.
ul. Cegielskiego 5C, Szczecin
tel.: 91 423 82 00
- 17) Orto-Fach Zakład Usług Ortopedycznych
ul. Cegielskiego 5C, Szczecin
tel.: 91 485 64 99
- 18) Porębscy, Sprzedaż i wypożyczanie sprzętu medycznego
ul. Mieszka I 94, Szczecin, tel.: 91 482 65 03, 91 482 59 51
ul. Arkońska 7/1, Szczecin, tel.: 91 851 10 83
- 19) Protmed Zakład Usług Ortopedycznych
ul. Niemierzyńska 28, Szczecin
tel.: 91 433 41 17
- 20) Sklep Medyczny Pofam-Poznań
protezy, peruki
ul. Strzałowska 22, Szczecin, tel.: 91 425 15 54
przedmioty ortopedyczne
ul. Piotra Skargi 15, Szczecin, tel.: 91 489 36 55
- 21) Ortostat Michał Kraśnicki, wkładki ortopedyczne, przedmioty ortopedyczne
al. Wyzwolenia 85, Szczecin
tel.: 500 300 361
- 22) Rehamil
ul. Władysława Sikorskiego 12, Szczecin
Sklep medyczny tel.: 91 434 75 29
Wypożyczalnia sprzętu tel.: 609 080 342

23) Rexomed Sp. z o.o.

ul. Mączna 31, Szczecin, tel.: 91 464 26 00

24) Zakład Fryzjerko-Perukarski

ul. Emilii Plater 82B, Szczecin, tel.: 91 433 86 69

25) WOMP Sklep zaopatrzenia ortopedycznego i środków pomocniczych

ul. Kopernika 18, Szczecin, tel.: 91 481 73 04

Więcej informacji na stronie internetowej:

www.nfz-szczecin.pl/fppbm_zaopatrzenie_w_przedmioty_ortopedyczne.htm

8. Likwidacja barier

Jednym z zadań Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych jest dążenie do tworzenia przestrzeni dostępnej dla osób z niepełnosprawnościami.

Realizuje się to dzięki likwidacji barier:

- architektonicznych,
- w komunikowaniu się,
- technicznych.

Likwidacja barier może być dofinansowana ze środków PFRON, jeżeli jest dokonywana w związku z indywidualnymi potrzebami osoby z niepełnosprawnością oraz jeżeli ich realizacja umożliwi lub w znacznym stopniu ułatwi osobie z niepełnosprawnością wykonywanie podstawowych, codziennych czynności lub kontaktów z otoczeniem.

O dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych można ubiegać się osoba z niepełnosprawnością, która ma trudności w poruszaniu się.

O dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się i technicznych można ubiegać się jako osoba z niepełnosprawnością tylko w sytuacji, gdy jest to uzasadnione potrzebami wynikającymi z niepełnosprawności.

Dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się i technicznych nie przysługuje osobie z niepełnosprawnością, jeśli w ciągu trzech lat przed złożeniem wniosku uzyskała ona odpowiednio na te cele dofinansowanie ze środków PFRON.

Wysokość dofinansowania likwidacji barier funkcjonalnych wynosi do 95% kosztów przedsięwzięcia, jednak nie więcej niż do wysokości piętnastokrotnego przeciętnego wynagrodzenia.

Przyznanie dofinansowania na likwidację barier następuje na wniosek osoby z niepełnosprawnością, złożony na odpowiednim formularzu w:

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie (MOPR)

Dział Pomocy Osobom z Niepełnosprawnością

ul. Abramowskiego 19, Szczecin, tel.: 91 464 61 51, www.mopr.szczecin.pl

Wnioski można pobrać:

- na stronie internetowej MOPR Szczecin www.mopr.szczecin.pl
- w siedzibie MOPR
- lub złożyć w formie elektronicznej poprzez system SOW <https://sow.pfron.org.pl/>

Wnioski mogą być składane przez cały rok. Nie można występować o refundację już dokonanego zakupu bądź usługi. Zakup i prace dotyczące likwidacji barier mogą być finansowane dopiero po złożeniu wniosku i podpisaniu umowy na powyższy cel i nie mogą obejmować kosztów poniesionych przed podpisaniem umowy.

9. Turnusy rehabilitacyjne

Turnus rehabilitacyjny to zorganizowana forma aktywnej rehabilitacji połączona z elementami wypoczynku, której celem jest ogólna poprawa psychofizycznej sprawności oraz rozwijanie umiejętności społecznych uczestników, między innymi, przez nawiązywanie i rozwijanie kontaktów społecznych, realizację i rozwijanie zainteresowań, a także przez udział w innych zajęciach przewidzianych programem turnusu.

Czas trwania turnusu wynosi co najmniej 14 dni.

Dofinansowanie udziału w turnusie rehabilitacyjnym może otrzymać:

- dziecko do 16 roku życia, które ma orzeczoną niepełnosprawność,
  - osoba powyżej 16 roku życia, posiadającą aktualne orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, grupie inwalidzkiej lub niezdolności do pracy.
- Z takiego dofinansowania można skorzystać raz w roku.

Wnioski o dofinansowanie można złożyć:

- a) w formie elektronicznej poprzez system SOW <https://sow.pfron.org.pl/>
- b) lub pobrać ze strony internetowej www.mopr.szczecin.pl i złożyć osobiście w miejscu:
Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie
Dział Pomocy Osobom z Niepełnosprawnością
ul. Abramowskiego 19, Szczecin, tel.: 91 464 61 51, www.mopr.szczecin.pl
- c) do organizatora turnusu, którym może być organizacja pozarządowa, posiadająca stosowny wpis do rejestru wojewody. W takim przypadku to organizator dostarcza dokumentację do MOPR oraz ustala termin i miejsce pobytu.

Po przyznaniu dofinansowania należy stosować się do obowiązującego w tej sprawie trybu postępowania i z listy uprawnionych organizatorów i ośrodków wybrać te, które posiadają wpisy stosowne do niepełnosprawności.

Rejestr Organizatorów i Ośrodków Turnusów Rehabilitacyjnych dostępny jest na stronie: <https://empatia.mpips.gov.pl/>

Wnioskodawca sam wybiera miejsce i termin pobytu. Koszt turnusu zależy od standardu ośrodka i terminu wyjazdu. MOPR nie wydaje skierowań.

10. Sanatoria

Leczenie uzdrowskie jest kontynuacją leczenia szpitalnego lub ambulatoryjnego. Jeżeli do odzyskania sprawności po chorobie lub wypadku, albo z powodu choroby zawodowej wymagane są określone zabiegi, które wykonywane są w uzdrowskach, można skorzystać z tego rodzaju leczenia.

Na leczenie uzdrowskie mogą być kierowani jedynie pacjenci wystarczająco sprawni, by odbyć podróż do uzdrowska, samodzielni, zdolni do samoobsługi i korzystania z zabiegów leczniczych.

Świadczenia są realizowane w warunkach ambulatoryjnych lub stacjonarnych.

Pobyt osoby dorosłej w szpitalu uzdrowskim trwa 21 dni a pobyt dziecka trwa 27 dni i jest bezpłatny.

Pobyt w sanatorium uzdrowskim trwa 21 dni. Pobyt dziecka jest bezpłatny, natomiast pobyt osoby dorosłej jest częściowo odpłatny.

Pobyt w szpitalu uzdrowskim na rehabilitacji uzdrowskiej trwa 28 dni, jest bezpłatny.

Pobyt w sanatorium uzdrowskim na rehabilitacji uzdrowskiej trwa 28 dni, jest częściowo odpłatny.

Uzdrowskie leczenie ambulatoryjne dorosłych i dzieci trwa od 6 do 18 dni.

Skierowanie na leczenie uzdrowskie wystawia lekarz ubezpieczenia zdrowotnego, biorąc pod uwagę aktualny stan zdrowia, brak wskazań lub istniejące przeciwwskazania oraz wpływ leczenia uzdrowskiego na stan zdrowia. Jest to o tyle ważne, że leczenie uzdrowskie jest leczeniem bodźcowym i niektóre schorzenia mogą ulegać zaostrzeniu. Prawidłowo i czytelnie wypełnione skierowanie, przesyłane jest przez lekarza lub przez pacjenta do oddziału wojewódzkiego NFZ, na terenie którego aktualnie zamieszkuje pacjent, w terminie 30 dni od daty wystawienia (inaczej skierowanie utraci ważność). Po zarejestrowaniu w oddziale NFZ, skierowanie jest sprawdzane przez zatrudnionego w Funduszu lekarza specjalistę w dziedzinie balneoklimatologii i medycyny fizykalnej lub rehabilitacji medycznej, który ocenia jego celowość i wskazuje rodzaj oraz miejsce leczenia uzdrowskiego.

Jeżeli specjalista stwierdzi przeciwwskazania lub brak wskazań do leczenia – nie potwierdza skierowania. Zwracane jest ono wtedy lekarzowi, który je wystawił, a pacjent otrzymuje pisemną informację o tym fakcie. Decyzja jest ostateczna i nie przysługuje od niej odwołanie.

Jeżeli zostanie ustalony termin leczenia, oddział wojewódzki NFZ doręczy pacjentowi potwierdzone skierowanie nie później niż 14 dni przed datą rozpoczęcia leczenia. W przypadku osób dorosłych zalecane jest korzystanie z ambulatoryjnego i sanatoryjnego leczenia uzdrowiskowego oraz rehabilitacji w sanatorium uzdrowiskowym nie częściej niż raz na 18 miesięcy, jednak kolejne skierowanie można złożyć do oddziału wojewódzkiego NFZ po upływie 12 miesięcy od zakończenia poprzedniego leczenia uzdrowiskowego. Pracownicy zakładów, które stosowały w produkcji azbest, zatrudnieni w tych zakładach w dniu 28 września 1997 roku lub przed tą datą, uprawnieni są do korzystania raz w roku z leczenia uzdrowiskowego i są zwolnieni z odpłatności związanej z leczeniem uzdrowiskowym.

Składając dokumenty na leczenie uzdrowiskowe należy być przygotowanym na wyjazd do uzdrowiska w wyznaczonym terminie. Pacjent nie decyduje o terminie i miejscu leczenia.

Jeżeli skierowanie na leczenie uzdrowiskowe zostało przekazane do Narodowego Funduszu Zdrowia, można na bieżąco śledzić na jakim etapie jest jego realizacja w serwisie internetowym NFZ: <https://skierowania.nfz.gov.pl/ap-prze-gl-skier/>

11. Ośrodki rehabilitacyjne działające na terenie Miasta Szczecin

Skierowanie na rehabilitację leczniczą wystawia osobie ubezpieczonej lekarz specjalista.

1) Rehabilitacja Ogólnoustrojowa Szpital Wojskowy Sp. ZOZ

ul. Piotra Skargi 9/11, Szczecin

tel.: 606 728 936, 91 810 58 86 (Szpital-rehabilitacja)

2) EVOMED

ul. Dubois 27 tel.: 91 351 01 92

ul. Starzyńskiego 2 tel.: 91 489 31 49

3) Zakład Rehabilitacji Leczniczej

ul. Piotra Skargi 16, Szczecin

tel.: 91 43 29 535

4) Wojewódzki Ośrodek Medycyny Pracy – Zachodniopomorskie Centrum Leczenia i Profilaktyki

ul. Kopernika 18, Szczecin, tel.: 91 48 17 302

- 5) SPS ZOZ „Zdroje”
ul. Mączna 4, Szczecin, tel.: 91 880 64 59
- 6) Szpital Rehabilitacyjny Świętego Karola Boromeusza
Instytut medyczny im. Jana Pawła II w Szczecinie
Al. Wyzwolenia 52, Szczecin
izba przyjęć / rejestracja tel.: 91 311 47 20, 603 319 951
e-mail: rejestracja@szpitalrkb.pl
- 7) Fizjoterapia ambulatoryjna w Przychodni Portowej
ul. Energetyków 2, Szczecin
rejestracja nr tel.: 91 44 12 326
- 8) Ośrodek Rehabilitacji Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej
SPS ZOZ Zdroje
ul. Marii Skłodowskiej-Curie 14, Szczecin, tel.: 91 486 04 25
- 9) Polski Związek Głuchych Centrum Diagnostyki i Rehabilitacji Dzieci
i Młodzieży oraz Osób Dorosłych z Uszkodzonym Słuchem
im. Marii Góralówny
ul. Mieczysława Niedziałkowskiego 19/1, Szczecin, tel.: 91 423 36 09
- 10) Centrum Terapeutyczne dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej „Tęcza”
ul. Ks. Piotra Wawrzyniaka 7a, Szczecin
tel.: 91 307 06 46, 500 009 865

Więcej informacji można znaleźć na stronach internetowych Narodowego Funduszu Zdrowia www.nfz-szczecin.pl/vtngm_rehabilitacja.htm

12. Ośrodki opieki długoterminowej

- 1) Fundacja Zachodniopomorskie Hospicjum Dla Dzieci i Dorosłych
al. Powstańców Wielkopolskich 66/68, Szczecin
tel.: 91 486 93 30
- 2) Hospicjum św. Jana Ewangelisty w Szczecinie
ul. Pokoju 77, Szczecin
tel.: 665 008 444
- 3) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Amimed
ul. Starzyńskiego 2, Szczecin
tel.: 91 484 35 27
- 4) Długoterminowa opieka pielęgniarska NZOZ Certus
ul. Wrocławska 10, Szczecin
tel.: 91 423 80 39, 509 684 814

- 5) NZOZ Rodzina Usługi Pielęgniarskie
ul. Batalionów Chłopskich 86, Szczecin
tel.: 601 635 744
- 6) NZOZ „Medical Care” Jacek Matusiak,
ul. Batalionów Chłopskich 86, Szczecin
tel.: 519709505
- 7) Zakład Domowej Opieki Długoterminowej
ul. Ks. Bp. Władysława Bandurskiego 98/u7, Szczecin
tel.: 509 142 650
- 8) Zachodniopomorskie Centrum Onkologii
ul. Strzałowska 27, Szczecin
Poradnia Paliatywna tel.: 91 425 15 64
- 9) Poradnia Medycyny Paliatywnej
al. Powstańców Wielkopolskich 66/68, Szczecin
tel.: 91 486 93 30
- 10) Poradnia Medycyny Paliatywnej
ul. Pokoju 77, Szczecin
tel.: 91 421 50 00, 91 428 25 25, 665 008 444

Więcej informacji na stronach internetowych Narodowego Funduszu Zdrowia
www.nfz-szczecin.pl/m9ewj_swadczenia_pielegnacyjne_i_opiekuncze.htm

13. Organizacje pozarządowe działające na rzecz osób z niepełnosprawnościami

- 1) Oddział Zachodniopomorski Polskiego Związku Głuchych
al. Niepodległości 22/8 V piętro, 70-412 Szczecin
tel.: 91 423 26 75
www.pzg.szczecin.pl
e-mail: biuro@pzg.szczecin.pl
- 2) Polski Związek Niewidomych Okręg Zachodniopomorski
ul. Piłsudskiego 37, 70-423 Szczecin
tel.: 91 433 83 38, www.pznoz.pl, e-mail: pznoz@o2.pl
- 3) Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło
w Szczecinie
ul. Rostocka 125, 71-771 Szczecin
tel.: 91 426 81 97, 426 81 98, www.psoniszczecin.org.pl
e-mail: biuro@psoniszczecin.org.pl

- 4) Krajowe Towarzystwo Autyzmu Oddział w Szczecinie
ul. Montwiłła 2, 71-601 Szczecin
tel.: 91 488 56 02, 535 002 917 www.kta.szczecin.pl
e-mail: ktaszczecin@kta.szczecin.pl
- 5) Stowarzyszenie Na Rzecz Wsparcia Osób z Autyzmem i Pokrewnymi Zaburzeniami Psychicznymi „A To My”
ul. Kuśnierska 10, 70-536 Szczecin,
tel.: 501 070 847, www.atomyautyzm.com.pl
e-mail: logoterapeuta.mp@gmail.com
- 6) Szczecińskie Stowarzyszenie Pomocy Autystom
ul. Tkacka 55, 70-556 Szczecin
tel.: 91 434 05 53, 502 337 808, www.autyzmrazem.pl
e-mail: sspa@op.pl
- 7) Fundacja Pomocy Chorym na Zanik Mięśni
ul. Ks. Kardynała S. Wyszyńskiego 9/U2, 70-200 Szczecin
tel.: 91 489 42 51, www.miesnie.szczecin.pl
e-mail: biuro@miesnie.szczecin.pl
- 8) Klub Sportowy Inwalidów „START”
ul. Litewska 20, 71-344 Szczecin
tel.: 91 383 74 30, www.start-szczecin.pl, e-mail: biuro@start-szczecin.pl
- 9) Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej Ruchowo TĘCZA
ul. Ks. Piotra Wawrzyniaka 7a, 70-392 Szczecin
tel.: 91 307 06 46, 500 009 637, www.tecza.org.pl e-mail: tecz@tecz.org.pl
- 10) Fundacja Niezależnego Życia Osób Niepełnosprawnych HUSSAR
ul. Rydla 49, 70-783 Szczecin
tel.: 517 392 265, www.hussar.szczecin.pl
e-mail: fundacja.hussar@gmail.com
- 11) Stowarzyszenie Amazonek „AGATA”
ul. Kopernika 7, 70-241 Szczecin
tel.: 91 488 18 68, 516 894 943, www.amazonki.szczecin.pl
e-mail: agata_szczecin@op.pl
- 12) Szczecińskie Stowarzyszenie Pomocy Osobom z Chorobą Parkinsona
ul. Teofila Aleksandra Lenartowicza 20, 71-445 Szczecin
tel.: 697 905 501, 603 520 496, www.parkinson-szczecin.pl
e-mail: parkinsonstowarzyszenie@o2.pl

- 13) Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów
al. Papieża Jana Pawła II 42, 70-415 Szczecin
tel.: 91 433 82 94
- 14) Polskie Towarzystwo Stwardnienia Rozsianego
ul. Dworcowa 19, 71-246 Szczecin
tel.: 781 131 513 www.ptsr.szczecin.pl
e-mail: wsparcie.szczecin@gmail.com
- 15) Polskie Towarzystwo Walki z Kalectwem
ul. Wielkopolska 32/1, 70-450 Szczecin
tel.: 91 829 99 44, 508 999 404, www.twk.szczecin.pl
e-mail: biuro@twk.szczecin.pl
- 16) Stowarzyszenie Pomocy w Rozwoju Społecznym i Zawodowym Osób
Niepełnosprawnych
ul. Przyszłości 21, 70-893 Szczecin
tel.: 91 462 20 90 www.stowarzyszenie.szczecin.pl e-mail: stowarz@op.pl
- 17) Stowarzyszenie na rzecz Osób Niepełnosprawnych
Intelektualnie Prawobrzeże - Szczecin
ul. Letniskowa 1, 70-763 Szczecin
tel.: 91 461 52 71 www.zss9.fr.pl/stowarzyszenie
- 18) Szczecińskie Stowarzyszenie „Złoty Wiek”,
ul. Hryniewieckiego 9, 70-606 Szczecin
tel.: 509 458 903
www.stowarzyszenie-zlotywiek.pl
e-mail: kontakt@stowarzyszenie-zlotywiek.pl
- 19) Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Osób Mniejszych Szans „Więź”,
ul. Arkońska 17-18, 71-470 Szczecin
tel.: 91 829 01 02, 600 768 693
www.wiez.org.pl
e-mail: wiez@wiez.org.pl
- 20) Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Dzieci z Zespołem Downa „Iskierka”
ul. Felczaka 17, 71-417 Szczecin
tel.: 605 458 682
www.iskierka.org.pl, kontakt@iskierka.org.pl

- 21) Fundacja Aktywnej Rehabilitacji Region Zachodniopomorski
ul. Łucznicza 64, 71-472 Szczecin
tel.: 91 423 77 03, 509 447 063, www.far.org.pl
e-mail: biuro.zachodniopomorskie@far.org.pl
- 22) Stowarzyszenie Uniwersytetu Trzeciego Wieku
al. Papieża Jana Pawła II 17/3, 70-546 Szczecin
tel.: 91 812 39 75, www.sutw.szczecin.pl, e-mail: sutwszczecin@op.pl
- 23) Polskie Towarzystwo Stomijne,
al. Jana Pawła II 42 (wejście od ul. Śląskiej, I pięt.), 70-415 Szczecin
tel.: 783 989 388, www.polilko.pl, e-mail: szczecin@polilko.pl
- 24) Stowarzyszenie Walki z Rakiem Płuca Oddział Szczecin,
al. Jana Pawła II 42, 70-413 Szczecin
tel.: 91 813 62 88, 513 792 173, www.rakpluca.szczecin.pl
e-mail: stowarzyszenie@rakpluca.szczecin.pl
- 25) Fundacja Dom Rodzinny JANDRZEJÓWKA
ul. Świętego Ducha 9, 70-205 Szczecin
www.fundacja-dom-rodzinny.org.pl
e-mail: kontakt@fundacja-dom-rodzinny.org.pl
- 26) Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Zachodniopomorski Oddział Regionalny
w Szczecinie
al. Jana Pawła II 42/U9, 70-415 Szczecin
tel.: 91 43 45 128, 691 474 797, www.tpd.szczecin.pl
e-mail: zarzad@tpd.szczecin.pl
- 27) Fundacja Promocja Zdrowia
al. Bohaterów Warszawy 27, 70-340 Szczecin
tel.: 91 831 48 00, www.fundacjapromocjazdrowia.pl
e-mail: fund.prom.zdrowia@wp.pl
- 28) Stowarzyszenie na rzecz rozwoju gospodarczego i edukacji SYNERGIA
ul. Żubrów 3/1 71-617 Szczecin
tel.: 501 637 626, 91 400 38 82, www.synergiaszczecin.pl
e-mail: biuro@synergiaszczecin.pl
- 29) Stowarzyszenie jesteśmy
al. Wojska Polskiego 63 IV piętro, pok. 4/16, 70-476 Szczecin
tel.: 662 784 177, 692 439 235, www.jestesmy.szczecin.pl
e-mail: stowarzyszenie-jestesmy@wp.pl

- 30) Stowarzyszenie Wspierające Rozwój i Rehabilitację Osób Niepełnosprawnych
 pl. Jakuba Wujka 6, 71-322 Szczecin
 tel.: 510 337 345, <https://pl-pl.facebook.com/pogodni.szczecin/>
 e-mail: niepelnosprawni.szczecin@wp.pl
- 31) Fundacja „Harmonia”
 ul. M. Dąbrowskiej 13, 70-785 Szczecin
 tel.: 502 114 559, www.osrodekharmonia.pl
 e-mail: biuro@osrodekharmonia.pl
- 32) Fundacja Szansa dla Niewidomych Biuro Regionalne w Szczecinie
 pl. Żołnierza Polskiego 1B pok. 4, 70-551 Szczecin
 tel.: 606 275 100, 91 434 46 20, www.szansadlaniewidomych.org
 e-mail: szczecin@szansadlaniewidomych.org
- 33) Fundacja Możesz
 ul. Anieli Krzywoń 10/U1, 70-820 Szczecin
 tel.: 602 434 633, 602 434 635, www.fundacjamozesz.org
 e-mail: kontakt@fundacjamozesz.org

14. Wykaz jednostek i innych podmiotów działających na rzecz osób z niepełnosprawnościami

- 1) Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie
 ul. Sikorskiego 3, 70-323 Szczecin
 tel.: sekretariat 91 485 76 01, informacja 91 485 75 00
www.mopr.szczecin.pl, e-mail: sekretariat@mopr.szczecin.pl
 Dział Pomocy Osobom z Niepełnosprawnością
 ul. Abramowskiego 19, 71-104 Szczecin
 tel.: 91 464 61 51
- 2) Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności
 ul. Starzyńskiego 2, 70-506 Szczecin
 tel.: 91 488 53 79, e-mail: pzoon@mopr.szczecin.pl
- 3) Warsztat Terapii Zajęciowej
 ul. Przyszłości 21, 70-893 Szczecin
 tel.: 91 462 20 90, www.stowarzyszenie.szczecin.pl
 e-mail: stowarz@op.pl
- 4) Warsztat Terapii Zajęciowej
 ul. Wieniawskiego 25, Szczecin, tel.: 91 487 14 41
www.psoniszczecin.org.pl/nasze-placowki/warsztat-terapii-zajeciowej

- 5) Ośrodek Wsparcia dla Dzieci, Młodzieży i Dorosłych
pl. Jakuba Wujka 6, 70-322 Szczecin,
tel.: 91 487 05 82, www.osrodekwsparcia.szczecin.pl
e-mail: biuro@osrodekwsparcia.szczecin.pl
- 6) Środowiskowy Dom Samopomocy
ul. J. U. Niemcewicza 9/U5, 71-553 Szczecin
tel.: 91 455 43 20, www.sds.szczecin.pl
e-mail: sekretariat@sds.szczecin.pl
- Zespół Wsparcia Środowiskowego Nr 1
ul. Tartaczna 14, 70-893 Szczecin, tel.: 91 462 22 30
  - Zespół Wsparcia Środowiskowego Nr 2
ul. J.U. Niemcewicza 9/U5, 71-553 Szczecin, tel.: 91 455 43 20
  - Zespół Wsparcia Środowiskowego Nr 3
ul. Pocztowa 31-33, 70-360 Szczecin, tel.: 91 829 77 60
  - Dom Klub Galeria „Pod Fontanną”
al. Boh. Warszawy 27, 70-340 Szczecin, tel.: 91 484 99 30

W strukturach Środowiskowego Domu Samopomocy w Szczecinie przy ul. J.U. Niemcewicza 9/U5, funkcjonują również trzy mieszkania chronione wspierane. Jest to forma pomocy społecznej przygotowująca pod opieką specjalistów osoby tam przebywające do prowadzenia samodzielnego życia lub wspomagającą te osoby w codziennym funkcjonowaniu.

- 7) Środowiskowy Dom Samopomocy
ul. Ks. Piotra Wawrzyniaka 7a, 70-392 Szczecin
tel.: 91 307 06 46, 500 009 637, www.tecza.org.pl
e-mail: tecz@tecz.org.pl
- 8) Środowiskowy Dom Samopomocy
ul. Rostocka 125, 71-771 Szczecin
tel.: 91 426 81 97, 426 81 98, www.psoniszczecin.org.pl
e-mail: biuro@psoniszczecin.org.pl
Filia nr 1 ul. Orzechowa 1, Szczecin
tel.: 91 452 61 06
- 9) Mieszkanie Chronione prowadzone przez Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Szczecinie
ul. Hoża 32, 71-712 Szczecin
tel. 91 426 81 97, 91 426 81 98, www.psoniszczecin.org.pl
e-mail: biuro@psoniszczecin.org.pl

- 10) Dom Pomocy Społecznej
ul. Wł. Broniewskiego 4/6, 71-460 Szczecin
tel.: 91 454 14 81, 91 312 32 20
www.dps.szczecin.pl
e-mail: sekretariat@dps.szczecin.pl
- 11) Dom Pomocy Społecznej „Dom Kombatanta i Pioniera Ziemi Szczecińskiej”
ul. Eugeniusza Romera 21-29, 71-246 Szczecin
tel.: 91 432 77 12, www.dpsromera.szczecin.pl
e-mail: sekretariat@dpsromera.szczecin.pl
- 12) Dom Pomocy Społecznej „Dom Kombatanta”
ul. Krucza 17, 71-747 Szczecin,
tel.: 91 455 72 10, 91 455 83 33, www.dpskrucza.szczecin.pl
e-mail: sekretariat@dpskrucza.szczecin.pl
- 13) Międzygminny Zakład Aktywności Zawodowej
ul. Spełnionych Marzeń 3, 72-003 Dobra
tel.: 721 616 124, 91 387 90 30,
<https://psoniszczecin-mzaz.pl/>
- 14) Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
Oddział Zachodniopomorski
ul. Jerzego Janosika 17, 71-424, tel.: 91 350 97 24, 91 350 97 14,
www.pfron.org.pl/o-funduszu/struktura-organizacyjna/oddzialy-funduszu/oddzial-zachodniopomor/
- 15) Ośrodki wsparcia dziennego:
- Dzienny Dom Pomocy Społecznej nr 1
ul. Potulicka 40, Szczecin, tel.: 91 448 93 98, e-mail: potulicka@dpsromera.szczecin.pl
  - Dzienny Dom Pomocy Społecznej nr 2, ul. Łukasiewicza 6, Szczecin
tel.: 91 487 22 80, e-mail: lukasiewicza@dpsromera.szczecin.pl
  - Dzienny Dom Pomocy Społecznej nr 3, ul. Ściegiennego 62, Szczecin
tel.: 91 820 10 28, e-mail: sciegiennego@dpsromera.szczecin.pl
  - Dzienny Dom Pomocy Społecznej nr 4 - dla osób z Chorobą Alzheimera
ul. Krasieńskiego 45/U2, Szczecin
tel.: 91 820 00 22, e-mail: krasinskiego@dpsromera.szczecin.pl
  - Dzienny Dom Pomocy Społecznej nr 5
ul. Królowej Jadwigi 45A, 45C, Szczecin
tel.: 91 816 50 07
e-mail: k.jadwigi@dpsromera.szczecin.pl

15. Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej

Usługi asystenta osobistego mają na celu zwiększenie udziału osób z niepełnosprawnościami w życiu społeczności lokalnej, poprawy ich jakości życia, umożliwienia im udziału w życiu społecznym i zawodowym, a także ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz stymulowanie osób z niepełnosprawnościami do podejmowania aktywności i umożliwienie realizowania prawa do niezależnego życia. W Szczecinie usługi asystenckie finansowane są z budżetu Gminy Miasto Szczecin oraz ze środków Funduszu Solidarnościowego. Od 2005 r. realizowane są przez organizacje pozarządowe ze środków Gminy Miasto Szczecin.

Informacje o usługach asystenckich realizowanych w ramach zadań publicznych można uzyskać w:

Wydział Spraw Społecznych

Zespół ds. Polityki Zdrowotnej i Osób z Niepełnosprawnością

Urząd Miasta Szczecin, pl. Armii Krajowej 1, Szczecin, pok. nr 336 I, III piętro

tel.: 91 424 56 70, 91 424 20 72, 91 424 5664

lub na stronie internetowej: https://bip.um.szczecin.pl/chapter_11254.asp

16. Sport osób z niepełnosprawnościami

1) Klub Sportowy Inwalidów START Szczecin

ul. Litewska 20, Szczecin

tel.: 91 383 74 30, e-mail: biuro@start-szczecin.pl, www.start-szczecin.pl

KSI START prowadzi sekcje sportowe:

- boccia
- kolarstwo - Handbike
- pływanie - sekcja wyczynowa
- pływanie - sekcja nauki pływania
- pływanie - sekcja usprawniająca
- koszykówka na wózkach
- lekkoatletyka
- ogólnorozwojowa i Nordic Walking
- piłka siatkowa na siedząco
- strzelectwo sportowe
- tenis stołowy
- wioślarstwo
- taniec towarzyski na wózkach
- goalball.

KSI START organizuje także obozy sportowe, zgrupowania i warsztaty oraz zawody rangi międzynarodowej i ogólnopolskiej.

2) Szczeciński Klub Sportowy Głuchych KORONA

ul. Inowrocławska 6A/5, Szczecin

tel.: 736 840 878

e-mail: korona@sksg.szczecin.pl, www.sksg.szczecin.pl

SKSG KORONA prowadzi sekcje sportowe:

- bowling
- lekkoatletyka
- narciarstwo
- Nordic Walking
- piłka nożna kobiet
- piłka nożna mężczyzn
- siatkówka kobiet
- siatkówka mężczyzn
- treningi motoryczne „DEAF KORONA”.

Szczeciński Klub Sportowy Głuchych KORONA bierze udział w Mistrzostwach Polski, Europy, a także w Mistrzostwach Świata. Jest także organizatorem zawodów rangi ogólnopolskiej.

3) Uczniowski Klub Sportowy WIOSŁO

działający przy Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczy dla Dzieci

Słabosłyszących im. Juliana Tuwima

ul. Grzywińska 6, Szczecin

tel./fax (091) 428 00 86

UKS WIOSŁO prowadzi sekcje sportowe:

- żeglarska
- pływanie
- piłka nożna
- lekkoatletyka
- siatkówka
- koszykówka
- karate
- wioślarstwo.

UKS WIOSŁO szkoli dzieci i młodzież z wadami słuchu, organizuje i uczestniczy w wielu zawodach na arenie krajowej i międzynarodowej.

4) Uczniowski Klub Sportowy ISKIERKA
ul. Wielkopolska 14, Szczecin
tel.: 502 364 305, www.uksiskierka.org

UKS ISKIERKA prowadzi sekcje sportowe:

- pływacka
- lekkoatletyka
- tenis ziemny
- piłka nożna
- bowling
- boccia
- taniec.

UKS ISKIERKA jest organizatorem zajęć, wielu zawodów sportowych lokalnych, o zasięgu wojewódzkim, a nawet międzynarodowym. Organizuje dla swoich podopiecznych rajdy, obozy sportowe, a dla rodziców i sympatyków konferencje i spotkania metodyczne. Posiada profesjonalną kadrę nauczycieli i trenerów odpowiednio przygotowaną do pracy z dzieckiem z niepełnosprawnością ruchową i intelektualną.

17. Ulgi i przywileje

17.1. Karta parkingowa

Zgodnie z art. 8 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. prawo o ruchu drogowym osoby z niepełnosprawnością o obniżonej sprawności ruchowej, kierujące pojazdem samochodowym zaopatrzonym w kartę parkingową, a także osoby przewożące osobę z niepełnosprawnością, mogą nie stosować się do niektórych znaków drogowych:

- Znak B - 1 zakaz ruchu w obu kierunkach,
Znak B- 3 zakaz wjazdu pojazdów silnikowych, z wyjątkiem motocykli jednośladowych,
- Znak B- 3a zakaz wjazdu autobusów,
- Znak B- 4 zakaz wjazdu motocykli,
Znak B - 10 zakaz wjazdu motorowerów,
- Znak B - 35 zakaz postoju,
Znak B- 37 zakaz postoju w dni nieparzyste,
- Znak B- 38 zakaz postoju w dni parzyste,
- Znak B- 39 strefa ograniczonego postoju.

Kartę parkingową należy umieścić za przednią szybą pojazdu samochodowego w sposób umożliwiający jej odczytanie.

Wnioski o kartę parkingową można złożyć w:

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności

ul. Starzyńskiego 2, Szczecin, pok. 415 (III piętro), tel.: 91 488 53 79

(sekretariat w godz. 8.00–14.30, pon. 8.00–15.00)

Do wniosku należy dołączyć:

- wydane przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności orzeczenie o niepełnosprawności, orzeczenie o stopniu niepełnosprawności lub orzeczenie o wskazaniach do ulg i uprawnień wraz ze wskazaniem, o którym mowa w art. 6b ust. 3 pkt 9 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, tzn. spełnienie przesłanek określonych w art. 8 ust.1 ustawy z 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (osoba o obniżonej sprawności ruchowej),
- 1 zdjęcie o wymiarach 35x45 mm (jak do dowodu osobistego),
- dowód uiszczenia opłaty za wydanie karty parkingowej – opłata za wydanie karty wynosi 21 zł.

Orzeczenie z ZUS-u nie jest dokumentem uprawniającym do uzyskania karty parkingowej.

Osoby z niepełnosprawnościami w stopniu znacznym i umiarkowanym od 1 lipca 2014 r. uzyskują kartę parkingową na podstawie wydanego po 1 lipca 2014 r. orzeczenia o niepełnosprawności, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, orzeczenia do ulg i uprawnień zawierającego wskazanie w zakresie karty parkingowej w punkcie 9 orzeczenia.

Osoby w stopniu znacznym, które posiadają orzeczenie wydane przed 1 lipca 2014 r. na stałe wraz z symbolem niepełnosprawności 04-O (choroby narządu wzroku) lub 05-R (upośledzenie narządu ruchu) lub 10-N (choroba neurologiczna) i ze wskazaniem do karty parkingowej, uzyskują kartę parkingową bez konieczności ponownego orzekania według nowych przepisów.

Opłatę należy uiszczyć na konto bankowe: Urząd Miasta Szczecin, Pl. Armii Krajowej 1, Szczecin, nr 63 1020 4795 0000 9902 0301 6011

Tytuł przelewu: imię i nazwisko osoby z niepełnosprawnością wraz z adresem – opłata za wydanie karty parkingowej.

Wniosek o kartę parkingową składa się osobiście.

Karty parkingowe wydane przed 1.07.2014 r. straciły ważność 30 czerwca 2015 r.

Na podstawie otrzymanej karty parkingowej wydawane są ulgowe abonamenty w Strefie Płatnego Parkowania w Szczecinie.

Karta parkingowa może być wydana również dla placówek zajmujących się opieką, rehabilitacją lub edukacją osób z niepełnosprawnościami.

17.2. Strefa płatnego parkowania

Uprawnienie przysługuje na jeden pojazd samochodowy. Zryczałtowana i zerowa opłata za postój upoważnia do postoju w całej strefie SPP.

Abonament w Strefie Płatnego Parkowania	Osoby uprawnione	Dokumenty potrzebne do uzyskania abonamentu
Bezpłatny 12 - miesięczny	Spełniające 3 warunki: - posiadające znaczny stopień niepełnosprawności - posiadające uprawnienia do wydania karty parkingowej - będące właścicielem pojazdu - karta parkingowa	- karta parkingowa - orzeczenie wydane przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności wraz ze spełnieniem przez osobę z niepełnosprawnością przesłanek określonych w art.8 ust. 1 Ustawy Prawo o ruchu drogowym (uszkodzenie narządu ruchu)- pkt. 9 orzeczenia - dowód osobisty - dowód rejestracyjny pojazdu lub umowa kredytu, leasingu, najmu lub inny dokument poświadczający prawo do dysponowania pojazdem
Bezpłatny 12 - miesięczny	Spełniające 3 warunki: - posiadające znaczny stopień niepełnosprawności - posiadające uprawnienia do wydania karty parkingowej - będące właścicielem pojazdu	- karta parkingowa - orzeczenie wydane przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności wraz ze spełnieniem przez osobę z niepełnosprawnością przesłanek określonych w art.8 ust. 1 Ustawy Prawo o ruchu drogowym (uszkodzenie narządu ruchu)- pkt. 9 orzeczenia - dowód osobisty - dowód rejestracyjny pojazdu lub umowa kredytu, leasingu, najmu lub inny dokument poświadczający prawo do dysponowania pojazdem

<p>Bezpłatny 12 - miesięczny</p>	<p>Rodzice i opiekunowie prawni dzieci z niepełnosprawnościami do 18 roku życia spełniający 2 warunki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dziecko posiada uprawnienia do wydania karty parkingowej - rodzic lub opiekun prawny jest właścicielem pojazdu 	<ul style="list-style-type: none"> - karta parkingowa - orzeczenie wydane przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności wraz ze spełnieniem przez osobę z niepełnosprawnością przesłanek określonych w art.8 ust. 1 Ustawy Prawo o ruchu drogowym (uszkodzenie narządu ruchu)- pkt. 9 orzeczenia - dowód osobisty - dowód rejestracyjny pojazdu lub umowa kredytu, leasingu, najmu lub inny dokument poświadczający prawo do dysponowania pojazdem
<p>Abonament ulgowy - 12 miesięcy za 10 zł</p>	<p>Spełniające 4 warunki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - posiadające umiarkowany stopień niepełnosprawności - posiadające uprawnienia do wydania karty parkingowej - będące właścicielem pojazdu - płacące podatek dochodowy w Szczecinie <p>Opiekunowie osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, spełniający warunki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - osoba z niepełnosprawnością posiada uprawnienia do wydania karty parkingowej - opiekun właścicielem pojazdu - oboje płacą podatek dochodowy w Szczecinie 	<ul style="list-style-type: none"> - karta parkingowa - orzeczenie wydane przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności wraz ze spełnieniem przez osobę z niepełnosprawnością przesłanek określonych w art.8 ust. 1 Ustawy Prawo o ruchu drogowym (uszkodzenie narządu ruchu)- pkt. 9 orzeczenia - dowód osobisty - dowód rejestracyjny pojazdu lub umowa kredytu, leasingu, najmu lub inny dokument poświadczający prawo do dysponowania pojazdem - jeden z niżej wymienionych dokumentów, dotyczących zarówno osoby z niepełnosprawnością jak i dla opiekuna: <ul style="list-style-type: none"> - pierwszej strony informacji o dochodach PIT uzyskanej od płatnika składek, lub - pierwszej strony rocznego obliczenia podatku przez organ rentowy, lub - zaświadczenia wydanego przez Urząd Skarbowy, potwierdzającego fakt złożenia w roku poprzednim stosownego zeznania podatkowego, w którym wskazano Miasto Szczecin jako miejsce zamieszkania i składania zeznania podatkowego, lub

		<ul style="list-style-type: none"> - w przypadku rozliczenia zeznania PIT przez Internet, pierwszej strony PIT oraz UPO Urzędowego Potwierdzenia Odbioru) z wygenerowanym numerem dokumentu, zgodnym z identyfikatorem dokumentu UPO. W terminie do dnia 30 kwietnia wnioskodawca może zastąpić zeznanie podatkowe za rok poprzedni zeznaniem za rok przypadający przed rokiem poprzednim, lub - formularza ZAP-3 (zgłoszenia aktualizacyjnego osoby fizycznej będącej podatnikiem, złożonego w roku poprzednim lub bieżącym), poświadczonego przez Urząd Skarbowy w Szczecinie, w którym wskazano Miasto Szczecin jako miejsce zamieszkania i składania zeznania podatkowego, lub - pierwszej strony PIT za rok poprzedni poświadczonej przez Urząd Skarbowy w Szczecinie.
--	--	--

Aby uzyskać abonament należy zgłosić się do:

Biuro Strefy Płatnego Parkowania, al. Woj. Polskiego 105, Szczecin (róg ul. Piotra Skargi)

tel.: 91 48-09-000, 48-09-030 od pon. do pt. w godz. 8.00 - 17.00

lub skorzystaj ze strony internetowej <https://e-sklep.spp.szczecin.pl/>

17.3. Wjazd na cmentarz centralny

L.p	Rodzaj wjazdu	Koszt
1.	Karnet na 10 wjazdów na teren cmentarza: <ul style="list-style-type: none"> - dla osoby z niepełnosprawnością posiadającej kartę parkingową, - dla osoby powyżej 75 roku życia 	60,00 100,00
2.	Przepustka jednorazowa: <ul style="list-style-type: none"> - dla osoby z niepełnosprawnością posiadającej kartę parkingową, - dla osoby powyżej 75 roku życia 	20,00 30,00

Prawo do zakupu nowego karnetu przysługuje po upływie 12 miesięcy od zakupu poprzedniego karnetu.

Nie wydaje się duplikatów karnetów.

Niezbędne dokumenty do otrzymania karnetu/przepustki:

- karta parkingowa,
- dokument potwierdzający tożsamość (dowód osobisty, prawo jazdy, legitymacja itp. - ze zdjęciem).

Karnet/ przepustka uprawnia do wjazdu w następujących terminach:

- dni robocze:
- od 1 kwietnia do 31 października - od godz. 7:00 do 21:00
- od 3 listopada do 31 marca - od godz. 7:00 do 18:00
- soboty: wjazd do godz. 11:00 - wyjazd do godz. 13:00.

Karnet oraz przepustkę można uzyskać w:

Zakład Usług Komunalnych, Wydział Usług Cmentarnych

ul. Ku Słońcu 125, 71-080 Szczecin

tel.: 91 48 57 154, 91 48 57 170, 91 48 57 171

wjazdy na teren cmentarzy: tel.: 91 48 57 172

17.4. Przejazdy środkami komunikacji miejskiej w Szczecinie

Osoby uprawnione	Dokumenty potwierdzające prawo do korzystania z ulgowych darmowych przejazdów
ULGA 50 %	
osoby z niepełnosprawnością narządu słuchu	ważna legitymacja Polskiego Związku Głuchych z wpisem o niepełnosprawności
osoby z niepełnosprawnością w stopniu umiarkowanym po ukończeniu 16 roku życia	ważna legitymacja wydana przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, dokumentująca stopień niepełnosprawności zgodnie ze wzorem określonym przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego wraz z dokumentem stwierdzającym tożsamość

<p>emeryci – po ukończeniu odpowiednio 55 lat – w przypadku kobiet 60 lat w przypadku mężczyzn oraz renciści</p>	<p>ważna legitymacja organu emerytalno- rentowego Rzeczypospolitej Polskiej wraz z dokumentem stwierdzającym tożsamość (w przypadku osób otrzymujących rentę rodzinną z Zakładu Emerytalno-Rentowego MSWiA na podstawie zaświadczenia potwierdzającego otrzymane uprawnienie, wystawionego przez ZER MSWiA wraz z dokumentem stwierdzającym tożsamość)</p>
<p>BEZPŁATNY 100%</p>	
<p>dzieci i uczniowie z niepełnosprawnościami uczęszczający do przedszkoli i szkół</p>	<p>ważna legitymacja szkolna/przedszkolna wydana według wzoru określonego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania (art. 11 ust. 2 ustawy z 7 września 1991 r. o systemie oświaty)</p>
<p>opiekunowie przewozu dzieci i/lub uczniów z niepełnosprawnościami, o których mowa w poprzednim punkcie, na trasie przejazdu od miejsca zamieszkania tych dzieci i/ lub uczniów do odpowiednio szkoły/ przedszkola, której są wychowankami/ uczniami</p>	<p>zaświadczenie wystawione odpowiednio przez szkołę/przedszkole (art. 11 ustawy z 7 września 1991 r. o systemie oświaty)</p>
<p>nauczyciele i wychowawcy dzieci i/lub uczniów z niepełnosprawnościami, o których mowa w poprzednim punk- cie, podczas sprawowania nad nimi opieki w czasie przewozu</p>	<p>imiennie zaświadczenie wystawione przez dyrektora szkoły/przedszkola</p>
<p>dzieci i młodzież z niepełnosprawnościami do ukończenia 16 roku życia wraz z opiekunem</p>	<p>ważna legitymacja stwierdzająca niepełnosprawność wydana przez Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności</p>
<p>osoby całkowicie niezdolne do samodzielnej egzystencji wraz z opiekunem (opiekunem może być osoba, która ukończyła 13 lat, wskazana została przez uprawnionego inwalidę, podróżuje w jego bezpośrednim sąsiedztwie i sprawuje nad nim opiekę podczas podróży)</p>	<p>ważny wypis z treści orzeczenia lekarza orzecznika ZUS (lub innego organu emerytalno-rentowego RP) oraz dokument stwierdzający tożsamość</p>

osoby z niepełnosprawnościami w stopniu znacznym wraz z opiekunem (opiekunem może być osoba, która ukończyła 13 lat, wskazana została przez uprawnionego inwalidę, podróżuje w jego bezpośrednim sąsiedztwie i sprawuje nad nim opiekę podczas podróży)	ważna legitymacja lub ważne orzeczenie wydane przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności oraz dokument stwierdzający tożsamość
osoby niewidome i ociemniałe oraz ich przewodnicy	ważna legitymacja lub ważne orzeczenie potwierdzające niepełnosprawność, wydane przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności wraz z dokumentem stwierdzającym tożsamość lub ważna legitymacja Polskiego Związku Niewidomych

Osoby z niepełnosprawnościami w stopniu lekkim, nie pobierające świadczeń rentowych, nie mają ulg w komunikacji miejskiej.

Więcej informacji można uzyskać na stronie internetowej:

www.zditm.szczecin.pl/pl/pasazer/bilety-i-opłaty,ulgi-i-zwolnienia

17.5. Przejazdy środkami komunikacji publicznej (PKP)

Osoby z niepełnosprawnościami korzystające z przejazdów koleją uprawnione są do ulg. Wysokość ulgi uzależniona jest od stopnia niepełnosprawności. Wszystkie ulgi obowiązują tylko w 2 klasie, tylko w określonych kategoriach pociągów.

1) ULGA 95%

Osoby uprawnione – przewodnik lub opiekun towarzyszący w podróży osobie niewidomej albo osobie niezdolnej do samodzielnej egzystencji.

Potrzebne dokumenty – dokument potwierdzający znaczny stopień niepełnosprawności lub dokument stwierdzający niezdolność do pracy albo niepełnosprawność z powodu stanu narządu wzroku.

2) ULGA 78%

Osoby uprawnione – dzieci i młodzież z niepełnosprawnościami, a także jeden z rodziców lub opiekun.

Ulgą obejmuje wyłącznie przejazd z miejsca zamieszkania lub miejsca pobytu – do przedszkola, szkoły, szkoły wyższej, zakładu opieki zdrowotnej, domu pomocy społecznej, placówki opiekuńczo-wychowawczych, turnus rehabilitacyjny i innych placówek edukacyjnych i z powrotem.

Wyróżniamy 4 grupy:

- a) Dzieci i młodzież z niepełnosprawnościami lub dotknięci inwalidztwem, uczęszczający do przedszkola, szkoły, ośrodka lub placówki o charakterze oświatowym – do ukończenia 24 roku życia oraz studenci – do ukończenia 26 roku życia

Potrzebne dokumenty:

- legitymacja przedszkolna dla dziecka z niepełnosprawnością (w tym e-legitymacja przedszkolna dla dzieci z niepełnosprawnościami spełniających obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego),
- legitymacja szkolna dla uczniów z niepełnosprawnościami lub dotkniętych inwalidztwem (w tym e-legitymacja dla uczniów z niepełnosprawnościami oraz mLegitymacja szkolna dla uczniów z niepełnosprawnościami),
- legitymacja szkolna (w tym e-legitymacja oraz mLegitymacja szkolna)
- legitymacja studencka
- jeden z dokumentów: orzeczenie lekarza orzecznika ZUS lub komisji lekarskiej ZUS stwierdzające częściową niezdolność do pracy, całkowitą niezdolność do pracy, albo całkowitą niezdolność do pracy i niezdolność do samodzielnej egzystencji albo niezdolność do samodzielnej egzystencji.

- b) Dzieci i młodzież z niepełnosprawnościami lub dotknięci inwalidztwem, nieuczęszczający do przedszkola, szkoły, szkoły wyższej albo ośrodka lub placówki o charakterze oświatowym.

Potrzebne dokumenty:

- legitymacja osoby niepełnosprawnej, która nie ukończyła 16 roku życia,
- legitymacja osoby niepełnosprawnej,
- jeden z dokumentów: orzeczenie lekarza orzecznika ZUS lub komisji lekarskiej ZUS stwierdzające częściową niezdolność do pracy, całkowitą niezdolność do pracy, albo całkowitą niezdolność do pracy i niezdolność do samodzielnej egzystencji albo niezdolność do samodzielnej egzystencji.

- c) Dzieci i młodzież z niepełnosprawnościami lub dotknięci inwalidztwem przy przejazdach do i z jednostek udzielających świadczeń zdrowotnych albo pomocy społecznej bądź organizujących turnusy rehabilitacyjne.

Potrzebne dokumenty:

- wraz z jednym z dokumentów, o których mowa w pkt. a i b wymagane jest zaświadczenie (zawiadomienie, skierowanie) określające odpowiednio:
  - termin i miejsce badania, leczenia, konsultacji, zajęć rehabilitacyjnych, zajęć terapeutycznych albo pobytu w ośrodku wsparcia, domu pomocy społecznej lub na turnusie rehabilitacyjnym;

- potwierdzenie stawienia się na badania, konsultację, zajęcia rehabilitacyjne, zajęcia terapeutyczne.
- d) Jedno z rodziców lub opiekun dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami lub dotknięci inwalidztwem – wyłącznie przy przejazdach w relacjach określonych w pkt. a, b, c.

Potrzebne dokumenty :

- dokumenty dziecka określone w pkt. a, b, c – jeżeli przejazd odbywany jest wraz z dzieckiem;
- zaświadczenie wydane przez przedszkole, szkołę, szkołę wyższą, ośrodek lub placówkę o charakterze oświatowym, albo placówkę opiekuńczo-wychowawczą, albo zaświadczenie (zawiadomienie, skierowanie), o którym mowa pkt. c – jeżeli przejazd odbywany jest po dziecko lub po jego odwiezieniu.

3) ULGA 49% i 37%

a) Osoby uprawnione – osoby niezdolne do samodzielnej egzystencji

Potrzebny jeden z niżej wymienionych dokumentów:

- wypis z treści orzeczenia komisji lekarskiej do spraw inwalidztwa i zatrudnienia, stwierdzający zaliczenie do I grupy inwalidów,
- wypis z treści orzeczenia: wojskowej komisji lekarskiej, komisji lekarskiej podległej Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji albo Szefowi Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego albo Szefowi Agencji Wywiadu, stwierdzający zaliczenie do I grupy inwalidztwa,
- orzeczenie lekarza orzecznika ZUS albo wypis z treści orzeczenia lekarza orzecznika ZUS stwierdzające całkowitą niezdolność do pracy i niezdolność do samodzielnej egzystencji albo niezdolność do samodzielnej egzystencji,
- orzeczenie komisji lekarskiej ZUS stwierdzające całkowitą niezdolność do pracy i niezdolność do samodzielnej egzystencji albo niezdolność do samodzielnej egzystencji,
- zaświadczenie ZUS, stwierdzające przyznanie wyrokiem sądu świadczenia uzależnionego od zaliczenia do I grupy inwalidów albo od uznania niezdolności do samodzielnej egzystencji,
- wypis z treści orzeczenia lekarza rzeczoznawcy Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) stwierdzający niezdolność do samodzielnej egzystencji,
- wypis z treści orzeczenia komisji lekarskiej KRUS, stwierdzający niezdolność do samodzielnej egzystencji,
- zaświadczenie KRUS, stwierdzające zaliczenie wyrokiem sądu do I grupy inwalidów albo uznanie niezdolności do samodzielnej egzystencji,
- legitymacja emeryta – rencisty wojskowego z wpisem o zaliczeniu do I grupy

- inwalidztwa (tj.nr WKL oraz datę, bez wpisanego nr WKL i daty ulga nie przysługuje);
- legitymacja emeryta - rencisty policyjnego z wpisem o zaliczeniu do I grupy inwalidztwa lub stwierdzającym niezdolność do samodzielnej egzystencji;
- legitymacja osoby niepełnosprawnej, stwierdzająca znaczny stopień niepełnosprawności.

Dokumenty (oryginały) wymienione wyżej okazuje się wraz z dowodem osobistym lub innym dokumentem potwierdzającym tożsamość.

Dokumentami poświadczającymi uprawnienia osób niewidomych niebędących osobami niezdolnymi do samodzielnej egzystencji są dokumenty wymienione powyżej z tym, że muszą one stwierdzać niezdolność do pracy, inwalidztwo albo niepełnosprawność z powodu stanu narządu wzroku.

- b) Dla emerytów i rencistów przysługują dwa przejazdy w ciągu roku z ulgą 37% przy przejazdach środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego w 2 klasie w pociągach osobowych, pospiesznych i ekspresowych na podstawie zaświadczenia z Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów, wraz z dowodem osobistym.

Więcej informacji można uzyskać na stronie internetowej:

www.intercity.pl/pl/site/dla-pasazera/kup-bilet/przepisy-i-taryfy/ulgi/ulgi-ustawowe/

17.6. Specjalistyczny transport osób z niepełnosprawnościami

Na podstawie Uchwały nr XXXVI/1003/22 Rady Miasta Szczecin z dnia 25 stycznia 2022 r. do korzystania z usług przewozowych uprawnione są osoby z niepełnosprawnościami, zamieszkałe na terenie Miasta Szczecin posiadające ważne orzeczenie:

- zaliczeniu do jednej z grup inwalidzkich wydane przez Komisję ds. Inwalidztwa i Zatrudnienia,
- o niezdolności do pracy wydane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych,
- o stopniu niepełnosprawności wydane przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności,
- o niepełnosprawności wydane przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności,
- inne odpowiednie orzeczenia stwierdzające niepełnosprawność, wydawane przed 01.01.1998 r. przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, Ministerstwo Obrony Narodowej lub Ministerstwo Spraw Wewnętrznych.

W pierwszej kolejności do korzystania z usług przewozowych uprawnione są osoby, które ze względu na rodzaj niepełnosprawności nie są w stanie korzystać z przewozów wykonywanych pojazdami komunikacji miejskiej, tj.:

- osoby poruszające się na wózkach inwalidzkich,
- osoby ze zdiagnozowanym autyzmem,
- osoby niewidome bez opiekuna.

Usługi przewozowe realizowane są przez 7 dni w tygodniu w godzinach 6.00 – 21.00, pod warunkiem dostępności pojazdów realizujących w pierwszej kolejności usługi przewozowe dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami realizujących obowiązek szkolny dowożonych do i z placówek oświatowych najbliższych miejscu ich zamieszkania, wskazanych przez Wydział Oświaty Urzędu Miasta Szczecin.

Zapotrzebowania na przewozy można zgłaszać w dni powszednie, z co najmniej jednodniowym wyprzedzeniem w godzinach 7.00 – 14.00, a w przypadku przewozów w soboty, niedziele i święta do godziny 12.00 najbliższego dnia powszedniego poprzedzającego dzień przejazdu. Przewozy są realizowane w miarę posiadanych możliwości przewozowych.

Sekcja Obsługi Komunikacyjnej Osób Niepełnosprawnych

ul. Strzałowska 9, Szczecin, tel.: 91 424 35 55

Usługi przewozowe realizowane są nieodpłatnie.

17.7. Zwolnienia w opłatach za abonament radiowo-telewizyjny

Na podstawie art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 21 kwietnia 2005 r. o opłatach abonamentowych zwalnia się od opłat abonamentowych:

a) osoby, co do których orzeczono o:

- zaliczeniu do I grupy inwalidów,
- całkowitej niezdolności do pracy, na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,
- znacznym stopniu niepełnosprawności, na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- trwałej lub okresowej całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, na podstawie ustawy z 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników,
- które ukończyły 75 lat,
- niesłyszące, u których stwierdzono całkowitą głuchotę lub obustronne upośledzenie słuchu (mierzone na częstotliwości 2 000 Hz o natężeniu od 80 dB),
- niewidome, których ostrość wzroku nie przekracza 15%,
- które otrzymują świadczenie pielęgnacyjne lub specjalny zasiłek opiekuńczy z właściwego organu realizującego zadania w zakresie świadczeń rodzinnych jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej lub rentę socjalną z ZUS lub innego organu emerytalno-rentowego.

Aby uzyskać powyższe zwolnienie należy przedstawić dokumenty potwierdzające uprawnienie do zwolnienia od opłat oraz złożyć oświadczenia o spełnianiu warunków do korzystania z tego zwolnienia. Odbiorniki radiofoniczne i telewizyjne muszą być zarejestrowane na osobę uprawnioną do zwolnienia, a zwolnienie to przysługuje od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym dopełniono formalności w placówce pocztowej Poczty Polskiej SA.

17.8. Przydział lokali z mieszkaniowego zasobu Gminy Miasto Szczecin

Zasady dotyczące najmu przez osoby z niepełnosprawnościami w Gminie Miasto Szczecin określone są w uchwale Rady Miasta Szczecin Nr XII/443/19 z dnia 26 listopada 2019 r. w sprawie ustalenia zasad wynajmowania lokali oraz pomieszczeń tymczasowych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Szczecin.

Osoby z niepełnosprawnościami w przypadku ubiegania się o najem lokalu z zasobu Gminy Miasto Szczecin biorą udział w naborach wniosków prowadzonych przez Zarząd Budynków i Lokali Komunalnych na zasadach ogólnych, zaś o uzyskaniu lokalu decyduje suma punktów za kryteria wynikające z załącznika do ww. uchwały.

Osoby z niepełnosprawnościami mają naliczane dodatkowe punkty za stan zdrowia, w zależności od stopnia niepełnosprawności, tj. odpowiednio:

- 2 pkt. za lekki stopień niepełnosprawności
- 4 pkt. za umiarkowany stopień niepełnosprawności
- 6 pkt. za znaczny stopień niepełnosprawności.

Celem naliczenia punktów za powyższe kryterium wnioskodawca winien dołączyć do wniosku kserokopię orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

Wnioski można składać w:

Zarząd Budynków i Lokali Komunalnych, ul. Mariacka 25, Szczecin

tel.: 91 48 86 333, 91 48 86 301, sekretariat: 91 48 86 352

17.9. Zamiana zajmowanego lokalu komunalnego w ramach pomocy w zakresie poprawy warunków mieszkaniowych

Pomoc w zakresie poprawy warunków mieszkaniowych udzielana jest poprzez realizację wniosków o zamianę zajmowanego lokalu, co określa § 36 ust. 1 pkt 3 ww. uchwały. Gmina na wniosek najemcy, który ma zawartą umowę na czas nieoznaczony, może dokonać zamiany lokalu mieszkalnego na inny lokal z mieszkaniowego zasobu Gminy lub zasobu będącego w dyspozycji Gminy w przypadku, gdy najemca lub członek wspólnego gospodarstwa domowego jest osobą o znacznym stopniu niepełnosprawności, związanym z niezdolnością do samodzielnego poruszania się, a zajmuje lokal niedostosowany do jej potrzeb.

By wystąpić o zamianę lokalu, należy złożyć stosowny wniosek o zamianę wraz z wymaganymi załącznikami:

- protokołem stanu technicznego zajmowanego lokalu,
- zdjęciami każdego pomieszczenia oraz
- w przypadku lokali stanowiących zasób własny STBS – zgody właściciela nieruchomości na zamianę.

Wnioski można składać w:

Zarząd Budynków i Lokali Komunalnych, ul. Mariacka 25, Szczecin

tel.: 91 48 86 333, 91 48 86 301, sekretariat: 91 48 86 352

17.10. Zwolnienie z opłat związanych z czynszem najmu lub dzierżawy

Zwolnienie osób z niepełnosprawnościami oraz rodziców (jednego z rodziców) tych osób z opłat związanych z czynszem najmu lub dzierżawy dotyczy:

- garaży murowanych
- dzierżawy terenu pod garaż blaszany

w przypadku spełnienia przesłanki z art. 8 ust. 3a ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym.

Osoba ubiegająca się o zwolnienie musi posiadać kartę parkingową.

W celu uzyskania zwolnienia z opłat należy złożyć podanie w:

Zarząd Budynków i Lokali Komunalnych, ul. Mariacka 25, Szczecin

tel.: 91 48 86 333, 91 48 86 301, sekretariat: 91 48 86 352

18. Praca

Powiatowy urząd pracy rejestruje bezrobotne i poszukujące pracy osoby z niepełnosprawnościami oraz prowadzi rejestr tych osób.

Szczegółowe informacje można uzyskać w:

Powiatowy Urząd Pracy w Szczecinie, ul. Mickiewicza 39, 71-837 Szczecin
parter/stanowisko 13

tel.: 91 42 54 958, sekretariat Urzędu 91 42 54 950

www.szczecin.praca.gov.pl

18.1. Rejestracja w Powiatowym Urzędzie Pracy

Rejestracja bezrobotnych i poszukujących pracy następuje po przedstawieniu przez te osoby dokumentów niezbędnych do ustalenia ich statusu i uprawnień.

Osoba z niepełnosprawnością, rejestrując się przedkłada do wglądu pracownikowi powiatowego urzędu pracy dokonującemu rejestracji:

- 1) dowód osobisty lub inny dokument tożsamości;

- 2) dyplom, świadectwo ukończenia szkoły lub świadectwo szkolne albo zaświadczenie o ukończeniu kursu lub szkolenia;
- 3) świadectwa pracy oraz inne dokumenty niezbędne do ustalenia Twoich uprawnień;
- 4) dokument stwierdzający przeciwwskazania do wykonywania określonych prac, jeżeli taki dokument posiadasz;
- 5) dokument potwierdzający stopień niepełnosprawności.

Status bezrobotnego otrzymać może osoba z niepełnosprawnością:

- niezatrudniona i niewykonująca innej pracy zarobkowej,
- zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie wymiaru czasu pracy,
- nieucząca się w szkole, zarejestrowana we właściwym dla miejsca zameldowania stałego lub czasowego powiatowym urzędzie pracy oraz poszukująca zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, jeżeli ukończyła 18 lat, a nie ukończyła 60 lat – kobieta lub 65 lat – mężczyzna,
- nie nabyła prawa do emerytury lub renty albo innego świadczenia o stałym charakterze,
- nie jest właścicielem lub posiadaczem nieruchomości rolnej o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe,
- nie uzyskuje przychodów podlegających opodatkowaniu podatkiem dochodowym z działów specjalnych produkcji rolnej,
- nie posiada wpisu do ewidencji działalności gospodarczej lub, w przypadku posiadania wpisu złożyła wnioszek o jej zawieszenie albo nie podlega, na podstawie odrębnych przepisów, obowiązkowi ubezpieczenia społecznego,
- nie uzyskuje miesięcznie przychodu w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę,
- nie pobiera na podstawie przepisów o pomocy społecznej zasiłku stałego,
- nie pobiera, na podstawie odrębnych przepisów o świadczeniach rodzinnych, świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka
- nie pobiera po ustaniu zatrudnienia świadczenia szkoleniowego.

Osoba z niepełnosprawnością zarejestrowana jako bezrobotna ma obowiązek zgłaszania się do powiatowego urzędu pracy w wyznaczonym przez urząd terminie w celu przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy proponowanej przez urząd lub w innym celu wynikającym z ustawy i określonym przez urząd pracy, w tym potwierdzenia gotowości do podjęcia pracy. Niespełnienie powyższego obowiązku okresowo pozbawia osobę z niepełnosprawnością statusu bezrobotnego. Status poszukującego pracy posiada osoba z niepełnosprawnościami zarejestrowana

w powiatowym urzędzie pracy, która poszukuje zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub innej formy pomocy określonej w ustawie. Jako poszukujące pracy rejestrują się szczególnie osoby posiadające prawo do renty lub otrzymujące świadczenia z pomocy społecznej albo świadczenia rodzinne.

Osoba z niepełnosprawnością zarejestrowana jako poszukująca pracy ma obowiązek utrzymywania kontaktu z powiatowym urzędem pracy co najmniej raz na 90 dni w celu potwierdzenia zainteresowania pomocą określoną w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy albo ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, a także stawiania się w powiatowym urzędzie pracy w wyznaczonym terminie, który został ustalony między poszukującym pracy a tym urzędem. Niespełnienie powyższego obowiązku okresowo pozbawia statusu osoby poszukującej pracy.

18.2. Formy pomocy skierowane do osób z niepełnosprawnościami realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Szczecinie i finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

18.2.1. Dotacja dla osoby z niepełnosprawnością na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na podjęcie działalności w formie spółdzielni socjalnej

Wniosek składa się do powiatowego urzędu pracy właściwego ze względu na miejsce zarejestrowania.

Osoba z niepełnosprawnością, zarejestrowana w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotna bądź poszukująca pracy niepozostająca w zatrudnieniu może otrzymać środki PFRON na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na podjęcie działalności w formie spółdzielni socjalnej na jednego członka założyciela spółdzielni oraz na jednego członka przystępującego do spółdzielni socjalnej po jej założeniu w wysokości określonej w umowie zawartej z powiatowym urzędem pracy:

- nie wyższej niż sześciokrotność przeciętnego wynagrodzenia, w przypadku zobowiązania do prowadzenia działalności gospodarczej, rolniczej lub członkostwa w spółdzielni socjalnej nieprzerwanie przez okres co najmniej 12 miesięcy,
- wynoszącej od sześciokrotności do piętnastokrotności przeciętnego wynagrodzenia, w przypadku zobowiązania do prowadzenia działalności gospodarczej, rolniczej lub członkostwa w spółdzielni socjalnej nieprzerwanie przez okres co najmniej 24 miesięcy jeżeli nie otrzymała bezzwrotnych środków publicznych na ten cel.

Warunki oraz wysokość przyznanych środków PFRON na podjęcie działalności gospodarczej określa umowa zawarta z powiatowym urzędem pracy.

Rejestracji działalności gospodarczej powinno dokonać się dopiero po podpisaniu umowy z powiatowym urzędem pracy dotyczącej przyznania dotacji na jej rozpoczęcie.

18.2.2. Szkolenie indywidualne

Dyrektor PUP może skierować osobę z niepełnosprawnością zarejestrowaną jako bezrobotna lub poszukująca pracy niepozostająca w zatrudnieniu na szkolenie w celu zwiększenia szans na uzyskanie zatrudnienia, podwyższenia dotychczasowych kwalifikacji zawodowych lub zwiększenia aktywności zawodowej a w szczególności w razie:

- braku kwalifikacji zawodowych;
- konieczności zmiany kwalifikacji w związku z brakiem propozycji odpowiedniego zatrudnienia;
- utraty zdolności do pracy w dotychczas wykonywanym zawodzie.

Dyrektor PUP kieruje na szkolenie:

- z własnej inicjatywy lub na podstawie orzeczenia właściwego organu;
- wskazane przez osobę z niepełnosprawnością, jeżeli zostanie uprawdopodobnione, że szkolenie to zapewni uzyskanie pracy.

Koszt szkolenia nie może przekroczyć dziesięciokrotnego przeciętnego wynagrodzenia.

18.2.3. Studia podyplomowe

Osoba z niepełnosprawnością zarejestrowana w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotna albo poszukująca pracy, niepozostająca w zatrudnieniu może ubiegać się o sfinansowanie studiów podyplomowych.

Wniosek należy złożyć do powiatowego urzędu pracy przed rozpoczęciem studiów podyplomowych.

Powiatowy urząd pracy może sfinansować koszty studiów podyplomowych należne organizatorowi studiów do wysokości 100%, jednak nie więcej niż 300% przeciętnego wynagrodzenia. Powiatowy urząd pracy zawiera z osobą z niepełnosprawnością umowę o dofinansowanie studiów podyplomowych, która określa w szczególności prawa i obowiązki stron oraz wysokość i tryb przekazywania środków na pokrycie kosztów studiów podyplomowych w formie bezpośrednich wpłat na konto organizatora tych studiów.

Za okres uczestnictwa w tych studiach zgodnie z ich programem, przysługuje stypendium w wysokości 20% zasiłku dla bezrobotnych.

Stypendium wypłacane jest w odniesieniu do osób:

- bezrobotnych ze środków Funduszu Pracy;
- poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON).

18.3. Formy pomocy skierowane do pracodawców realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Szczecinie i finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

18.3.1. Zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby z niepełnosprawnością

Wniosek należy złożyć do powiatowego urzędu pracy właściwego ze względu na miejsce zarejestrowania osoby z niepełnosprawnością.

O zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy może ubiegać się pracodawca, który:

- prowadzi działalność przez okres co najmniej 12 miesięcy;
- przez okres 36 miesięcy zatrudni osobę z niepełnosprawnością zarejestrowaną w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotna albo poszukująca pracy niepozostająca w zatrudnieniu.

Maksymalna wysokość pomocy na wyposażenie jednego stanowiska pracy wynosi piętnastokrotność przeciętnego wynagrodzenia (tj. przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w poprzednim kwartale od pierwszego dnia następnego miesiąca po ogłoszeniu przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego). Zwrotu kosztów dokonuje powiatowy urząd pracy na podstawie umowy, która określa wysokość pomocy oraz prawa i obowiązki stron ją zawierających.

Warunkiem dokonania zwrotu kosztów jest uzyskanie pozytywnej opinii Państwowej Inspekcji Pracy – wydanej na wniosek powiatowego urzędu pracy – odpowiednio o przystosowaniu stanowiska pracy do potrzeb wynikających z niepełnosprawności zatrudnionego pracownika lub o spełnieniu warunków bezpieczeństwa i higieny pracy na tym stanowisku pracy.

Zwrotowi nie podlegają koszty poniesione przez pracodawcę przed dniem zawarcia umowy.

18.3.2. Zwrot kosztów przystosowania stanowiska pracy dla osoby z niepełnosprawnością

Wniosek należy złożyć do powiatowego urzędu pracy właściwego ze względu na:

- miejsce zarejestrowania osoby z niepełnosprawnością jako bezrobotna albo poszukująca pracy niepozostająca w zatrudnieniu – w przypadku gdy zwrot dotyczy kosztów tej osoby,
- miejsca zatrudnienia osoby z niepełnosprawnością, miejsca siedziby albo miejsca Twojego zamieszkania, jako pracodawcy – w pozostałych przypadkach.

Pracodawca, który zatrudnia osobę z niepełnosprawnością przez okres co najmniej 36 miesięcy może otrzymać ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób

Niepełnosprawnych zwrot kosztów:

- adaptacji pomieszczeń zakładu pracy do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, w szczególności poniesionych w związku z przystosowaniem tworzonych lub istniejących stanowisk pracy dla tych osób, stosownie do potrzeb wynikających z ich niepełnosprawności;
- adaptacji lub nabycia urządzeń ułatwiających osobie z niepełnosprawnością wykonywanie pracy lub funkcjonowanie w zakładzie pracy;
- zakupu i autoryzacji oprogramowania na użytek pracowników z niepełnosprawnościami oraz urządzeń technologii wspomagających lub przystosowanych do potrzeb wynikających z ich niepełnosprawności;
- rozpoznania przez służby medycyny pracy potrzeb, o których mowa wyżej.

Zwrot kosztów dotyczy wyłącznie dodatkowych kosztów pracodawcy wynikających z zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami.

Zwrot kosztów dotyczy osób z niepełnosprawnościami:

- bezrobotnych lub poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu, skierowanych do pracy przez powiatowy urząd pracy;
- pozostających w zatrudnieniu u pracodawcy występującego o zwrot kosztów, z wyjątkiem przypadków, gdy przyczyną powstania niepełnosprawność w okresie zatrudnienia u tego pracodawcy, z wyjątkiem przypadków, gdy przyczyną powstania niepełnosprawności było zawinione przez pracodawcę lub przez pracownika naruszenie przepisów, w tym przepisów prawa pracy.

Zwrotu kosztów dokonuje powiatowy urząd pracy na podstawie umowy, która określa wysokość pomocy oraz prawa i obowiązki stron ją zawierających.

Maksymalna wysokość pomocy na przystosowanie jednego stanowiska wynosi dwudziestokrotność przeciętnego wynagrodzenia (tj. przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w poprzednim kwartale od pierwszego dnia następnego miesiąca po ogłoszeniu przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego) za każde przystosowane stanowisko pracy osoby z niepełnosprawnościami.

Zwrotowi nie podlegają koszty poniesione przez pracodawcę, przed dniem zawarcia umowy.

Warunkiem zwrotu kosztów jest uzyskanie pozytywnej opinii Państwowej Inspekcji Pracy – wydanej na wniosek powiatowego urzędu pracy – odpowiednio o przystosowaniu lub spełnieniu warunków bezpieczeństwa i higieny pracy na stanowisku pracy lub pomieszczeniach zakładu pracy.

18.3.3. Zwrot kosztów zatrudnienia pracownika pomagającego pracownikowi z niepełnosprawnością w pracy

Wniosek należy złożyć do powiatowego urzędu pracy właściwego ze względu na:

- miejsce zarejestrowania osoby z niepełnosprawnością jako bezrobotnej albo poszukującej pracy niepozostającej w zatrudnieniu – w przypadku gdy zwrot dotyczy kosztów tej osoby,
- miejsca zatrudnienia osoby z niepełnosprawnością, miejsca siedziby albo miejsca zamieszkania pracodawcy – w pozostałych przypadkach.

Pracodawcą, który zatrudnia pracownika z niepełnosprawnością może otrzymać ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych zwrot:

- miesięcznych kosztów zatrudnienia pracowników pomagających pracownikowi z niepełnosprawnościami w pracy;
- kosztów szkolenia tych pracowników
- w zakresie czynności ułatwiających komunikowanie się z otoczeniem, a także czynności niemożliwych lub trudnych do samodzielnego wykonania przez pracownika z niepełnosprawnością na stanowisku pracy.

Wysokość zwrotu miesięcznych kosztów zatrudnienia pracowników pomagających pracownikowi z niepełnosprawnością w pracy stanowi iloczyn kwoty najniższego wynagrodzenia i ilorazu liczby godzin w miesiącu przeznaczonych wyłącznie na pomoc pracownikowi z niepełnosprawnością i miesięcznej liczby godzin pracy pracownika z niepełnosprawnością w miesiącu.

Liczba godzin przeznaczonych na pomoc pracownikowi z niepełnosprawnością nie może przekroczyć 20% liczby godzin pracy pracownika w miesiącu.

Zwrot kosztów szkolenia pracowników pomagających pracownikowi z niepełnosprawnością w pracy obejmuje 100% kosztów szkolenia, nie więcej jednak niż równowartość kwoty najniższego wynagrodzenia.

18.3.4. Zwrot kosztów szkolenia pracownika z niepełnosprawnością

Wniosek o przyznanie refundacji powinien być złożony przed rozpoczęciem projektu szkoleniowego do powiatowego urzędu pracy właściwego ze względu na miejsce siedziby pracodawcy.

Na wniosek pracodawcy poniesione koszty szkolenia zatrudnionych osób z niepełnosprawnościami mogą być zrefundowane ze środków PFRON do wysokości 70% tych kosztów, nie więcej jednak niż do wysokości dwukrotnego przeciętnego wynagrodzenia na jedną osobę.

Refundacja nie może przekroczyć:

- 70% kosztów szkolenia kwalifikujących się do objęcia pomocą – w odniesieniu do małych i średnich przedsiębiorców;
- 60% kosztów szkolenia kwalifikujących się do objęcia pomocą – w odniesieniu do dużych przedsiębiorców.

Zwrotu kosztów dokonuje Prezydent Miasta Szczecin na warunkach i w wysokości określonych w umowie zawartej z pracodawcą.

Zwrotowi nie podlegają koszty poniesione przez pracodawcę przed datą podpisania umowy.

18.3.5. Staż do 6 lub 12 miesięcy

Staż to nabywanie przez bezrobotnego umiejętności praktycznych do wykonywania pracy przez wykonywanie zadań w miejscu pracy bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą. Korzystanie ze stażu pozwala więc zdobyć doświadczenie zawodowe, stwarzając tym samym większe szansę na uzyskanie zatrudnienia.

Pracodawca może zorganizować staż dla osoby bezrobotnej bądź poszukującej pracy niepozostającej w zatrudnieniu posiadającej orzeczenie o niepełnosprawności. Wniosek należy złożyć do powiatowego urzędu pracy.

Osobie z niepełnosprawnością, skierowanej przez powiatowy urząd pracy, w okresie odbywania stażu przysługuje stypendium w wysokości 120% kwoty zasiłku dla bezrobotnych.

Stypendium stażowe wypłacane jest w odniesieniu do osób:

- bezrobotnych ze środków Funduszu Pracy;
- poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON).

18.3.6. Utworzenie w spółdzielni socjalnej środków stanowiska pracy i finansowanie kosztów wynagrodzenia osób z niepełnosprawnościami

Wniosek należy złożyć do powiatowego urzędu pracy właściwego ze względu na miejsce zarejestrowania osoby z niepełnosprawnością.

Spółdzielnia socjalna może otrzymać ze środków PFRON:

- 1) jednorazowo środki na utworzenie stanowiska pracy dla skierowanej przez powiatowy urząd pracy osoby z niepełnosprawnością, zarejestrowanej jako bezrobotna albo poszukująca pracy niepozostająca w zatrudnieniu, w wysokości określonej w umowie, zawartej z powiatowym urzędem pracy:
- nie wyższej jednak niż sześciokrotność przeciętnego wynagrodzenia, w przypadku zobowiązania do utrzymania zatrudnienia osoby z niepełnosprawnością na utworzonym stanowisku pracy nieprzerwanie przez okres co najmniej 12 miesięcy,

- wynoszącej od sześciokrotności do piętnastokrotności przeciętnego wynagrodzenia, w przypadku zobowiązania do utrzymania zatrudnienia osoby z niepełnosprawnością na utworzonym stanowisku pracy nieprzerwanie przez okres co najmniej 24 miesięcy – jeżeli nie otrzymała bezzwrotnych środków publicznych na ten cel;
- 2) środki na finansowanie kosztów wynagrodzenia, w okresie do 6 miesięcy od dnia zawarcia umowy z powiatowym urzędem pracy wypłacane miesięcznie w wysokości nie wyższej niż kwota najniższego wynagrodzenia przez okres nie dłuższy niż 6 miesięcy, dla zatrudnionej skierowanej przez powiatowy urząd pracy osoby z niepełnosprawnością.

18.4. Czas pracy i urlopy

Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, czas pracy osoby z niepełnosprawnością nie może przekraczać 8 godzin na dobę i 40 godzin tygodniowo.

Czas pracy osoby z niepełnosprawnością zaliczoną do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności nie może przekraczać 7 godzin na dobę i 35 godzin tygodniowo.

Przepisu nie stosuje się gdy, na wniosek osoby zatrudnionej, lekarz przeprowadzający badania profilaktyczne pracowników lub w razie jego braku lekarz sprawujący opiekę nad tą osobą wyrazi na to zgodę.

Osoba z niepełnosprawnością nie może być zatrudniona w porze nocnej i w godzinach nadliczbowych. Są dwa wyjątki:

- w stosunku do osób zatrudnionych przy pilnowaniu,
- w przypadku, gdy na wniosek osoby zatrudnionej lekarz sprawujący opiekę nad tą osobą wyrazi zgodę. Koszt badań ponosi pracodawca.

Osobie z niepełnosprawnością dodatkowo przysługuje 15 min przerwy w pracy na gimnastykę usprawniającą lub wypoczynek.

Osobie zaliczonej do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności przysługuje dodatkowy urlop wypoczynkowy w wymiarze 10 dni roboczych w roku kalendarzowym. Prawo do pierwszego urlopu dodatkowego nabywa się po przepracowaniu jednego roku po dniu zaliczenia do jednego z tych stopni niepełnosprawności.

18.5. Zakłady pracy chronionej i spółdzielnie socjalne na terenie miasta Szczecin

- 1) Biuro Ochrony ALKON
ul. Firlika 41,71-637 Szczecin
tel.: 91 433 00 44, e-mail: ochrona@alkon.com.pl
- 2) Chemiczna Spółdzielnia Inwalidów „ARA”
ul. Batalionów Chłopskich 120c, 70-760 Szczecin
tel.: 91 461 40 02, e-mail: sekretariat@ara.szczecin.pl
- 3) Wojewódzka Usługowa Spółdzielnia Inwalidów
tel.: 734 451 513, e-mail: sekretariat@wusi.pl
- 4) Wielobranżowa Spółdzielnia Inwalidów „SELSIN”
ul. Św. Ducha 2A, 70-205 Szczecin
tel.: 91 812 49 71, www.selsin.com.pl, e-mail: biuro@selsin.com.pl

Dane na grudzień 2022 r.

19. System Obsługi Wsparcia SOW

System Obsługi Wsparcia finansowanego ze środków PFRON to platforma, za pomocą której osoby z niepełnosprawnościami mogą elektronicznie składać wnioski o wsparcie finansowane przez PFRON.

System SOW ma na celu zwiększenie dostępności pomocy oferowanej w ramach zadań i programów finansowanych ze środków PFRON, których realizatorem jest Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie (MOPR)

19.1. Jak założyć konto w SOW, logowanie, składanie wniosków

Aby założyć konto w systemie SOW:

1. Należy wpisać adres strony internetowej: <https://sow.pfron.org.pl>
2. Na stronie głównej przycisnąć – rejestracja
3. Uzupełnić widoczne pola (e-mail, nr telefonu, imię, nazwisko)
4. Zaznaczyć okienko o zapoznaniu oraz akceptacji regulaminu
5. Naciśnąć przycisk zarejestruj

W wyniku poprawnego założenia konta, następuje przekierowanie do ekranu logowania. Po poprawnym utworzeniu konta system wysyła na wprowadzony przez podczas rejestracji adres e-mail jednorazowe hasło, które należy wykorzystać do pierwszego logowania.

Logowanie do systemu odbywa się z poziomu strony głównej. Pierwsze logowanie w systemie, po utworzeniu konta wymagać będzie zmiany hasła tymczasowego wygenerowanego przez system na własne, spełniające politykę bezpieczeństwa.

W celu zalogowania się w systemie po raz pierwszy należy:

1. Wpisać adres e-mail podany podczas rejestracji
2. Wpisać hasło tymczasowe wysłane przez system
3. Nacisnąć przycisk – zaloguj
4. Wprowadzić nowe własne hasło i je zapisać – w wyniku poprawnej zmiany hasła będzie można zalogować się do systemu SOW.
5. W polu e-mail podać swój mail
6. W polu hasło wpisać już własne hasło
7. Nacisnąć przycisk zaloguj

W celu zarejestrowania nowego wniosku należy:

1. Wejść w zakładkę wnioski i wybrać nowy wniosek
2. Wybrać województwo oraz powiat i przycisnąć dalej
3. Wybrać rolę (osoba niepełnosprawna, opiekun osoby niepełnosprawnej, przedsiębiorca, organizacja pozarządowa itd.)
4. Wybrać program bądź obszar poprzez kliknięcie w jeden z dostępnych przycisków (np.: rehabilitacja społeczna, rehabilitacja zawodowa, aktywny samorząd)
5. Wybrać wniosek z listy i kliknąć przycisk nowy wniosek przy jego nazwie.
6. Wypełnić wyświetlony formularz wybranego wniosku swoimi danymi i przycisnąć: sprawdź i zapisz, następna
7. Wypełnić wszystkie pola wniosku, wpisując wartości zgodne z etykietami je opisującymi za każdym razem na dole strony przycisnij: sprawdź i zapisz, następna
8. Po każdej walidacji „sprawdź i zapisz” system sprawdza czy dane są poprawne. Jeżeli pojawia się okno zaznaczone na czerwono, należy poprawić je lub uzupełnić i ponowić działanie (sprawdź i zapisz następna)
9. W sekcji załączniki dodać wymagane do wniosku załączniki: dodaj plik, wybierz plik, zapisz, sprawdź i zapisz
10. Po wypełnieniu wszystkich sekcji, dodaniu załączników, sprawdzeniu poprawności wybierać przycisk wyślij do instytucji podpisując profilem zaufanym.

19.2. Dostępność zadań zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej w SOW

- uczestnictwo osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych;
- likwidacja barier architektonicznych – likwidacja istniejących barier ograniczających poruszanie się i funkcjonowanie osoby z niepełnosprawnością – dostosowanie łazienki, likwidacja progów, poszerzenie otworów drzwiowych, winda, podjazd itp.;

- likwidacja barier technicznych - schodolazy, podnośniki, krzeselka sanitarno-kąpielowe, poręcze, krzeselko jezdne, siedziska, szyny najazdowe itp.;
- likwidacja barier w komunikowaniu się- laptopy, lupy telefony, czytaki, kalkulatory mówiące, lupy mówiące, urządzenia rozpoznające kolory, powiększalniki, itp.;
- zakup przedmiotów ortopedycznych, środków pomocniczych- pieluchomajtki, cewniki, worki, aparaty słuchowe, ortezy, wózki inwalidzkie ręczne, protezy kończyn, protezy oka, peruki, protezy piersi, materace przeciwoleżynowe, pionizator itp. (dofinansowanie do przedmiotów do których NFZ wystawi limit);
- zakup sprzętu rehabilitacyjnego- łóżka rehabilitacyjne, bieżnie rowery stacjonarne rehabilitacyjne, drabinki, materace rehabilitacyjne;
- usługi tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika;
- sport, kultura, rekreacja i turystyka osób z niepełnosprawnościami - dla organizacji pozarządowych - organizowanie wycieczek, imprez okolicznościowych;
- jednorazowe dofinansowane rozpoczęcia działalności gospodarczej;
- zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy dla osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i niepozostających w zatrudnieniu w zakresie staży;
- zwrot kosztów szkolenia organizowanych przez kierownika urzędu pracy;
- zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy.

19.3. Program Aktywny Samorząd

Program „Aktywny samorząd” finansowany jest ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Celem głównym programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów programu w życiu społecznym, zawodowym (Moduł I) i w dostępie do edukacji (Moduł II).

W module I wyróżniamy zadania:

OBSZAR A - likwidacja bariery transportowej

- Zadanie 1 - dofinansowanie do zakupu oprzyrządowania samochodu (dysfunkcja narządu ruchu)
- Zadanie 2 - dofinansowanie do kosztów prawa jazdy (dysfunkcja narządu ruchu)
- Zadanie 3 - dofinansowanie do kosztów prawa jazdy (dysfunkcja narządu słuchu)
- Zadanie 4 - dofinansowanie do zakupu oprzyrządowania samochodu (dysfunkcja narządu słuch)

OBSZAR B – likwidacja barier w dostępie do uczestnictwa w społeczeństwie informacyjnym

- Zadanie 1 – dofinansowanie do zakupu sprzętu elektronicznego i oprogramowania
- Zadanie 2 – dofinansowanie do kosztów związanych ze szkoleń związanych z obsługą nabytego sprzętu elektronicznego w ramach programu
- Zadanie 3 – dofinansowanie do zakupu sprzętu elektronicznego i oprogramowania (dysfunkcja narządu wzroku)
- Zadanie 4 – dofinansowanie do zakupu sprzętu elektronicznego i oprogramowania (dysfunkcja narządu słuchu)
- Zadanie 5 – dofinansowanie do utrzymania sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego

OBSZAR C – likwidacja barier w poruszaniu się

- Zadanie 1 – dofinansowanie do zakupu wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym
- Zadanie 2 – dofinansowanie do utrzymania sprawności technicznej wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub skutera inwalidzkiego elektrycznego
- Zadanie 3 – dofinansowanie do zakupu nowoczesnej protezy kończyn
- Zadanie 4 – dofinansowanie do utrzymania sprawności technicznej protezy kończyn
- Zadanie 5 – dofinansowanie do skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego

OBSZAR D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki osoby zależnej – dopłata do żłobka, przedszkola, innej opieki dla osoby zależnej

MODUŁ II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym, w tym:

- pomoc w formie opłaty czesnego, dodatku do kosztów kształcenia
- przyznawana na każdy semestr nauki (do 20 semestrów maksymalnie),
- składając pierwszy raz przez system SOW do 800 zł dodatku.

19.4. Samodzielność - Aktywność - Mobilność

Programy mają na celu zapewnienie możliwości niezależnego życia osobom z niepełnosprawnościami w stopniu znacznym, szczególnie tym wymagającym wsparcia w czynnościach życia codziennego, oraz osobom młodym opuszczającym system edukacyjny.

1) Mieszkanie dla absolwenta

Przewiduje dofinansowanie wynajmu mieszkania dla absolwentów opuszczających uczelnie lub szkoły średnie i policealne, na okres rozpoczęcia zatrudnienia w tym poszukiwania pracy. Dofinansowanie będzie przyznawane na okres 3 lat. Termin składania wniosków do 31.12.2023 r.

2) Dostępne mieszkanie

Przewiduje dopłatę do zamiany lub kupna mieszkania obciążonego barierami architektonicznymi dla osób z dysfunkcją narządu ruchu na mieszkanie dostosowane do osoby z określoną niepełnosprawnością. Termin składania wniosków do 31.12.2024 r.

20. Szkolnictwo

Dziecko z niepełnosprawnością, posiadające specjalne potrzeby edukacyjne potwierdzone orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego, ma prawo do:

- kształcenia we wszystkich typach przedszkoli i szkół,
- dostosowania treści, metod i organizacji nauczania do ich możliwości psychofizycznych,
- pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Kształcenie to może być prowadzone w formie nauki w szkołach ogólnodostępnych, szkołach lub oddziałach integracyjnych, szkołach lub oddziałach specjalnych oraz specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych.

Kwalifikacji do kształcenia specjalnego, dla wszystkich rodzajów niepełnosprawności dokonują zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych.

Na wniosek rodziców/opiekunów prawnych zespoły:

- orzekają o potrzebie kształcenia specjalnego,
- orzekają o potrzebie indywidualnego nauczania/indywidualnego przygotowania przedszkolnego dla dzieci i młodzieży, których stan zdrowia uniemożliwia lub znacznie utrudnia uczęszczanie do szkoły/przedszkola,
- orzekają o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych dla dzieci i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim,
- opiniują o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka.

Dla uczniów z niepełnosprawnościami (posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na niepełnosprawność) stworzona jest możliwość przedłużenia okresu nauki:

- 1) w szkole podstawowej:
  - o jeden rok - na I etapie edukacyjnym,
  - o dwa lata - na II etapie edukacyjnym;

2) w szkole ponadpodstawowej o jeden rok.

Kształcenie uczniów z niepełnosprawnościami może być prowadzone do końca roku szkolnego w tym roku kalendarzowym, w którym uczeń kończy:

- 20 rok życia - w szkole podstawowej,
- 24 rok życia - w szkole ponadpodstawowej.

Więcej informacji można uzyskać w:

Wydział Oświaty Urząd Miasta Szczecin

pl. Armii Krajowej 1, Szczecin

tel.: 91 424 56 24, 91 435 12 46

20.1. Wykaz Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych

- 1) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 1
al. Papieża Jana Pawła II 2, 70-413 Szczecin
tel.: 91 433 30 12, 91 433 90 40, e-mail: ppp1@miasto.szczecin.pl,
<http://ppp1.szczecin.pl/>
- 2) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 2
ul. Jaśminowa 4, 70-773 Szczecin
tel.: 91 461 40 39, e-mail: ppp2@miasto.szczecin.pl, www.ppp2.szczecin.pl
- 3) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 3
ul. Emilii Plater 86, 71-635 Szczecin
tel.: 91 422 78 83, e-mail: ppp3@miasto.szczecin.pl, www.ppp3.szczecin.pl
- 4) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 4
ul. Eugeniusza Romera 6, 71-246 Szczecin
tel.: 91 432 71 16, e-mail: ppp4@miasto.szczecin.pl, www.ppp4.szczecin.pl
- 5) Centrum Psychologiczno-Pedagogiczne
ul. Adama Mickiewicza 23, 70-383 Szczecin,
tel.: 91 506 54 60, e-mail: cpp@miasto.szczecin.pl, www.cpp.szczecin.pl

20.2. Wykaz szkół i placówek specjalnych

- 1) Publiczne Przedszkole Specjalne nr 21 „Chatka Puchatka”
ul. Jacka Malczewskiego 23, Szczecin
tel.: 91 422 91 13
dla dzieci z niepełnosprawnościami intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz z niepełnosprawnościami sprzężonymi,

- 2) Szkoła Podstawowa Specjalna nr 25
ul. Letniskowa 1, Szczecin, tel.: 91 461 52 71
dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, umiarkowanym lub znacznym oraz z niepełnosprawnościami sprzężonymi
- 3) Szkoła Podstawowa Specjalna nr 52
ul. Adama Mickiewicza 23, Szczecin, tel.: 91 484 35 60
dla dzieci i młodzieży z autyzmem sprzężonym, z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym
- 4) Szkoła Podstawowa Specjalna nr 67
ul. Wielkopolska 14, Szczecin, tel.: 91 422 06 10
dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, umiarkowanym lub znacznym oraz z niepełnosprawnościami sprzężonymi
- 5) Zespół Szkół Szpitalnych (Szkoła Podstawowa Specjalna nr 17, XXIV Liceum Ogólnokształcące Specjalne), ul. Unii Lubelskiej 1, Szczecin, tel.: 91 425 30 97
dla dzieci i młodzieży – pacjentów oddziałów dziecięcych szczecińskich szpitali
- 6) Zespół Szkół Specjalnych nr 1 (Szkoła Podstawowa Specjalna nr 31, Szkoła Specjalna Przystosabiająca do Pracy nr 1)
ul. Policka 3, Szczecin, tel.: 91 453 88 80
dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz z niepełnosprawnościami sprzężonymi
- 7) Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 2 im. Czesława Piskorskiego (Branżowa Szkoła Specjalna I stopnia nr 12 im. Jana Pawła II, Szkoła Specjalna Przystosabiająca do Pracy nr 2)
ul. Jagiellońska 65, Szczecin, tel.: 91 484 51 94

Branżowa Szkoła Specjalna I stopnia nr 12 – dla młodzieży z autyzmem, z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim oraz niepełnosprawnościami sprzężonymi – zawody: kucharz, cukiernik, pracownik pomocniczy obsługi hotelowej, pracownik pomocniczy krawca, pracownik pomocniczy stolarza, ogrodnik, monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie, tapicer

Szkoła Specjalna Przystosabiająca do Pracy nr 2 – dla młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz z niepełnosprawnościami sprzężonymi).

8) Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Dzieci Słabosłyszących im. Juliana Tuwima (Szkoła Podstawowa Specjalna nr 30, Branżowa Szkoła Specjalna I stopnia nr 14, Branżowa Szkoła Specjalna II stopnia nr 2, XXVI Liceum Ogólnokształcące dla Słabo Słyszących), ul. Grzymińska 6, Szczecin, tel.: 91 428 00 86

Ośrodek dla dzieci i młodzieży z wadami słuchu, z afazją; zawody: elektronik, technik elektronik, kucharz.

21. Świadczenia rodzinne i opiekuńcze

Przyjmowaniem wniosków w sprawach świadczeń rodzinnych i opiekuńczych zajmuje się: Szczecińskie Centrum Świadczeń, ul. Kadłubka 12, 71-521 Szczecin

Biuro Obsługi Interesantów tel.: 91 442 71 24, Sekretariat tel.: 91 442 71 00

<http://www.scs-szczecin.pl/>

21.1. Zasiłek rodzinny

Jest podstawowym rodzajem świadczeń rodzinnych. Wiąże się z posiadaniem i wychowywaniem dzieci. Zasady jego przyznawania regulują: ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych oraz rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2015 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo wysokości dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna.

Przyznanie prawa do zasiłku rodzinnego uzależnione jest m.in. od spełnienia kryterium dochodowego. Zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli:

- przeciętny miesięczny dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 674,00 zł
- w przypadku gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, jeżeli przeciętny miesięczny dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 764,00 zł

Zasiłek rodzinny ma na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka.

Prawo do zasiłku rodzinnego i dodatków do tego zasiłku przysługuje:

- rodzicom lub opiekunom prawnym dziecka;
- opiekunom faktycznym dziecka (osoba faktycznie opiekującą się dzieckiem, jeżeli wystąpiła z wnioskiem do sądu rodzinnego o przysposobienie dziecka);
- osobom uczącym się (osoba pełnoletnia ucząca się, niepozostająca na utrzymaniu rodziców w związku z ich śmiercią lub w związku z ustaleniem wyrokiem sądowym lub ugodą sądową prawa do alimentów z ich strony).

Zasiłek rodzinny przysługuje rodzicom, opiekunom prawnym i faktycznym, do ukończenia przez dziecko:

- 18 roku życia lub
- nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21 roku życia, albo
- 24 roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub w szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Osobie uczącej się, zasiłek przysługuje pod warunkiem kontynuowania nauki w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie dłużej niż do ukończenia 24 roku życia.

Zasiłek rodzinny nie przysługuje, jeżeli:

- dziecko lub osoba ucząca się pozostają w związku małżeńskim,
- dziecko zostało umieszczone w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie albo w pieczy zastępczej,
- osoba ucząca się została umieszczona w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie,
- pełnoletnie dziecko lub osoba ucząca się jest uprawniona do zasiłku rodzinnego na własne dziecko,
- osobie samotnie wychowującej dziecko nie zostało zasądzone świadczenie alimentacyjne na jego rzecz od rodzica, chyba że:
  - rodzice lub jedno z rodziców dziecka nie żyje,
  - ojciec dziecka jest nieznanym,
  - powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego od drugiego z rodziców zostało oddalone,
  - sąd zobowiązał jednego z rodziców do ponoszenia całkowitych kosztów utrzymania dziecka i nie zobowiązał drugiego z rodziców do świadczenia alimentacyjnego na rzecz tego dziecka,
- członkowi rodziny przysługuje na dziecko zasiłek rodzinny za granicą, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

Podstawowe dokumenty, które należy złożyć wraz z wnioskiem o świadczenia rodzinne:

- kopia skróconego odpisu aktu urodzenia dziecka (oryginał do wglądu),
- zaświadczenie komornika o całkowitej lub częściowej bezskuteczności egzekucji alimentów, a także o wysokości wyegzekwowanych alimentów, gdy egzekucja alimentów jest skuteczna.

Można ubiegać się o następujące dodatki do zasiłku rodzinnego:

- dodatek z tytułu urodzenia dziecka,
- dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,

- dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka,
- dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej,
- dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
- dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania,
- dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego.

Informacje o dodatkach do zasiłku rodzinnego można znaleźć na stronie:

www.scs-szczecin.pl/swiadczenia/swiadczenia-rodzinne/dodatki-do-zasilku-rodzinnego-51.html

21.2. Świadczenie pielęgnacyjne

O ustalenie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego może ubiegać się:

- rodzic,
- opiekun faktyczny dziecka,
- osoba będąca rodziną zastępczą spokrewnioną w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, pod warunkiem, że niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała:
  - nie później niż do ukończenia 18 roku życia lub
  - w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25 roku życia
  - inne osoby, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności

pod warunkiem, że:

- rodzice osoby wymagającej opieki nie żyją, zostali pozbawieni praw rodzicielskich, są małoletni lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- nie ma innych osób spokrewnionych w pierwszym stopniu, są małoletnie lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- nie ma osób, o których mowa wyżej tj. matki, ojca, opiekuna faktycznego lub osoby będącej rodziną zastępczą spokrewnioną, lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała nie później niż do ukończenia 18 roku życia lub w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25 roku życia.

- nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania, na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Prawo do świadczenia pielęgnacyjnego nie przysługuje, jeżeli:

- Osoba sprawująca opiekę:
  - ma ustalone prawo do emerytury, renty, renty rodzinnej z tytułu śmierci małżonka przyznanej w przypadku zbiegu prawa do renty rodzinnej i innego świadczenia emerytalno - rentowego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego;
  - ma ustalone prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego lub świadczenia pielęgnacyjnego.
- Osoba wymagająca opieki:
  - pozostaje w związku małżeńskim, chyba że współmałżonek legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
  - została umieszczona w rodzinie zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej spokrewnionej, rodzinnym domu dziecka albo, w związku z koniecznością kształcenia, rewalidacji lub rehabilitacji, w placówce zapewniającej całodobową opiekę, z wyjątkiem podmiotu wykonującego działalność leczniczą, i korzysta w niej z całodobowej opieki przez więcej niż 5 dni w tygodniu,
  - na osobę wymagającą opieki inna osoba ma ustalone prawo do wcześniejszej emerytury,
  - członek rodziny osoby sprawującej opiekę ma ustalone prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub świadczenia pielęgnacyjnego,
  - na osobę wymagającą opieki jest ustalone prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego lub prawo do świadczenia pielęgnacyjnego,
  - na osobę wymagającą opieki inna osoba jest uprawniona za granicą do świadczenia na pokrycie wydatków związanych z opieką, chyba, że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

Podstawowe dokumenty, które należy złożyć wraz z wnioskiem o świadczenie pielęgnacyjne:

- Orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności lub orzeczenie o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami o konieczności:
  - stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji,
  - stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, albo orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności dziecka.

21.3. Zasilek pielęgnacyjny

Zasilek pielęgnacyjny przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Zasilek pielęgnacyjny przysługuje:

- niepełnosprawnemu dziecku,
- osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia,
- osobie, która ukończyła 75 lat.

Zasilek pielęgnacyjny nie przysługuje:

- osobie uprawnionej do dodatku pielęgnacyjnego,
- osobie umieszczonej w instytucji zapewniającej nieodpłatnie całodobowe utrzymanie,
- jeżeli członkowi rodziny przysługuje za granicą świadczenie na pokrycie wydatków związanych z pielęgnacją tej osoby, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

Dokumenty, które należy dołączyć do wniosku o zasilek pielęgnacyjny:

- orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności ze wskazaniem, iż niepełnosprawność ta powstała przed 21 rokiem życia albo orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- uwierzytelnioną kopię dokumentu stwierdzającego tożsamość osoby ubiegającej się o zasilek pielęgnacyjny.

21.4. Specjalny zasiłek opiekuńczy

O ustalenie prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego mogą ubiegać się:

- matka albo ojciec, opiekun faktyczny dziecka, osoba będąca rodziną zastępczą spokrewnioną w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, pod warunkiem, że niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała w wieku 18 – 25 lat i osoba ta nie kontynuowała w tym czasie nauki w szkole lub w szkole wyższej,
- osoby, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, jeżeli nie podejmują zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub jeżeli rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji,
- osoby, których łączny dochód rodziny (rodzina osoby sprawującej opiekę i osoby wymagającej opieki) w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty, o której mowa w art. 5 ust 2 (dochód w przeliczeniu na osobę nie może przekroczyć kwoty 764zł).

Podstawowe dokumenty, które należy złożyć wraz z wnioskiem o specjalny zasiłek opiekuńczy:

- Orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności
- Dokumenty potwierdzające stopień pokrewieństwa

Szczegółowe informacje o świadczeniach można uzyskać na stronie:

www.scs-szczecin.pl/swiadczenia/swiadczenia-rodzinne.html

Wymagane wnioski i formularze można znaleźć:

www.scs-szczecin.pl/swiadczenia/swiadczenia-rodzinne.html

<http://www.scs-szczecin.pl/wnioski-i-formularze/swiadczenia-rodzinne.html>

22. Specjalistyczne usługi opiekuńcze MOPR

Sprawy z zakresu przyznawania specjalistycznych usług opiekuńczych można załatwić w Rejonowych Ośrodkach Pomocy Rodzinie wg miejsca zamieszkania.

Szczegółowych informacji udzielają pracownicy Biura Obsługi Interesanta:

- Rejonowego Ośrodka Pomocy Rodzinie Zachód, ul. Abramowskiego 19 w Szczecinie, tel.: 91 464 61 60;
- Rejonowego Ośrodka Pomocy Rodzinie Śródmieście, ul. Jagiellońska 62A w Szczecinie, tel.: 91 480 70 20;

- Rejonowego Ośrodka Pomocy Rodzinie Północ, ul. Strzałowska 9 w Szczecinie, tel.: 91 432 84 41;
  - Rejonowego Ośrodka Pomocy Rodzinie Prawobrzeże ul. A. Struga 10 w Szczecinie, tel.: 91 466 80 45;
  - Działu Pomocy Osobom Bezdomnym, Al. Wojska Polskiego 184B w Szczecinie tel.: 91 487 57 71.
- Całodobowy punkt konsultacyjno – informacyjny w MOPR – tel.:192 89.

23. Centrum Informacyjno - Doradcze dla osób z niepełnosprawnością (CIDON)

Przy Oddziale Zachodniopomorskim Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych uruchomione zostało Centrum informacyjno–doradcze dla osób z niepełnosprawnością (CIDON).

Centrum świadczy kompleksowe usługi informacyjne i doradcze dla osób z niepełnosprawnościami oraz ich otoczenia, a także usługi eksperckie mające na celu optymalne zaopatrzenie osób z niepełnosprawnościami w szeroko pojmowane technologie asystujące. Centrum powstało w ramach realizacji przez PFRON programu pn. „Centra informacyjno–doradcze dla osób z niepełnosprawnością”.

W ramach działalności CIDON można uzyskać informacje m.in. o:

- programach realizowanych przez PFRON,
- projektach realizowanych przez organizacje pozarządowe,
- obowiązujących systemach orzecznictwa zarówno dla celów rentowych i pozarentowych,
- możliwościach uzyskania wsparcia finansowego i rzeczowego,
- zaopatrzeniu w sprzęt ortopedyczny, w sprzęt rehabilitacyjny oraz w środki pomocnicze,
- możliwym wsparciu działalności gospodarczej podejmowanej lub prowadzonej przez osoby z niepełnosprawnością,
- rehabilitacji leczniczej, społecznej, zawodowej oraz zatrudniania osób z niepełnosprawnością,
- ulgach i uprawnieniach wynikających z obowiązujących przepisów,
- ustawowym wsparciu pracodawców osób z niepełnosprawnością,
- instytucjach działających na rzecz osób z niepełnosprawnością.

Więcej informacji na temat działalności CIDON przy Oddziale Zachodniopomorskim można znaleźć na stronie

www.pfron.org.pl/o-funduszu/struktura-organizacyjna/oddzialy-funduszu/oddzial-zachodniopomor/

lub uzyskać telefonicznie – 91 350 97 24, 91 350 97 14, 504 852 274 (od poniedziałku do piątku w godzinach funkcjonowania Oddziałów).

Do Centrum funkcjonującego przy każdym Oddziale PFRON można zgłosić się za pomocą formularza zgłoszeniowego.

<https://cidon.pfron.org.pl/formularz-zgloszeniowy/>

Ta forma komunikacji jest niezwykle wygodna i funkcjonalna, umożliwia szybkie określenie oczekiwanej pomocy, a także preferowanego sposobu kontaktu.

UWAGA: Informator nie stanowi źródła prawa.

Przedstawia stan prawny na dzień 01.12.2022 r.

Ewentualne uwagi można zgłosić do:

Urząd Miasta Szczecin,

Wydział Spraw Społecznych

Zespół ds. polityki zdrowotnej i osób z niepełnosprawnością,

pok. 336 I, piętro III

tel.: 91 424 56 70,

91 480 20 70,

91 424 56 64

szczecin.eu

